

* MG93 *

Moottoripyöräkerho 69 ry
PL 769 33101 Tampere

Tapoja tehdä osoitteenmuutoksesi

1. Lähetä allaoleva kuponki postimerkillä varustettuna
 2. Lähetä postista saatava "Osoite muuttuu" -postikortti
 3. Tee ilmoituksesi kerhon kotisivuilla WWW:ssä
 4. Muista mainita jäsennumerosi, sen saat vaikkapa tämän lehden osoitelemasta nimesi yläpuolelta tai jäsenkortistasi
- Täydennä ja korjaa muuttuneet tietosi tällä samalla kortilla

Osoitteenmuutosilmoitus:

Jäsennumero:

Jäsenen nimi:

Uusi jakeluosoite:

Postinro ja -paikka:

Voimaantuloaika:

Muut jäsenrekisteritiedot:

Puhelin:

Sähköpostiosoite:

Syntymäaika:

Mp:n merkki ja malli:

Posti-
merkki

Pekka Vuorelma

Kauppakatu 42 A 4
92100 RAAHE

MOOTTORIPYÖRÄKERHO 69 RY

Nro 3 • ELOKUU 2006

MOTORISTI

TULEVIA TAPAHTUMIA

MP 69 Eestin etappiajo	25.-27.8.2006	
MP 69 Pohjoisen Pystymettä	15.-17.9.2006	Rovajärven ampuma-alue. Yhteyshenkilö Veikko Harjuniemi puh. 0400 394 162
Sivuvaunuyhdistyksen syyskokoukseen	22.-24.9.	Sysmän leirintäalue. Mökkivaraukset puh. 040 839 2686
MP 69 kerhon vuosikokous	24.9.2006 klo 12.00	Oulunkylän Kuntoutussairaala, Käskynhaltijantie 5, Helsinki
MP 69 Etelän Pystymettä	29.-31.10.2006	Turun seudulla

Motoristi

Nro 3 Elokuu 2006. 36. vuosikerta. Moottoripyöräkerho 69 ry.
Ilmestyy helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa.
Painopaikka: Esa Print, Tampere 2006
Taitto: Tmi Lehtiapu/Marja Rissanen
Ilmoitushinnat: koko sivu 168 €, 1/2 sivua 92 €
Kansikuva: Eestin Etappiajosta 2004.

HALLITUS

Puheenjohtaja:

Asko Vesinen
Kivalterentie 22 A 12
00640 HELSINKI
Puh: 041 469 8269 (matka)
Fax: (09) 752 71327 (työ)
Email: asko.vesinen@mp69.fi

Kerhoemäntä:

Kaisa Järvinen
Nalkkilantie 102
07500 Askola
Puh: 040 756 5535 (matka)
Email: kaisa.jarvinen@mp69.fi

Kansainvälisistä asioista vastaava:

Antti Kortesus
Juupavaarantie 303
35530 LYLÄ
Puh: 044 588 6969 (matka)
Email: antti.kortesus@mp69.fi

Jäsenasioista vastaava:

Pekka Vuorelma
Kauppakatu 42 A 4
92100 RAAHE
050 5768 480
Email: pekka.vuorelma@mp69.fi

Varapuheenjohtaja:

Päivi Sopanen
Ahkionkatu 16 B 8
33580 TAMPERE
Puh: 040 5733 198 (matka)
Email: paivi.sopanen@mp69.fi

Kassanhoitaja:

Riitta Ahlsten
Koelentäjänkatu 19
33900 Tampere
Puh: 050 586 5221 (matka)
Email: riitta.ahlsten@mp69.fi

Koulutusvastaava:

Markku Ahlsten
Koelentäjänkatu 19
33900 TAMPERE
Puh: 050 67155 (matka)
Email: markku.ahlsten@mp69.fi

WWW-vastaava:

Risto Vainio
Jussinkatu 31
33420 TAMPERE
Puh: 050 4876 826 (matka)
Email: risto.vainio@mp69.fi

Päätoimittaja:

Oiva Lepola
Niilontie 1 B 6
35600 Halli
Puh: 050 528 9239 (matka)
Email: oiva.lepola@mp69.fi

Sihteeri:

Eija Partanen
Lapinniementie 20
06100 PORVOO
Puh: 040 5297 988 (matka)
Email: eija.partanen@mp69.fi

Kerhotavaravastaava:

Arja Siukonen
Siivikkalankatu 11
33400 TAMPERE
Puh: 0400 963 434
Email: arja.siukonen@mp69.fi

Schuberth
HEAD PROTECTION TECHNOLOGY

CONCEPT KERHOHINTAAN!

Nyt 320e (perusvärit)
ja 350e (metallihohdot)
Toimitus rahtivapaasti!

KATAFORI.fi

Keskuskatu 2, 37830 Viiala, puh.03-5435889
Avoimna ark.10.00-17.30 ja la.10.00-13.00
myynti@katafori.fi

MOOTTORIPYÖRÄKERHO 69 R.Y.

Osoite: PL 769, 33101 TAMPERE

Jäsenmaksutili:

Nordea Tampere-Hervanta 224318-12479

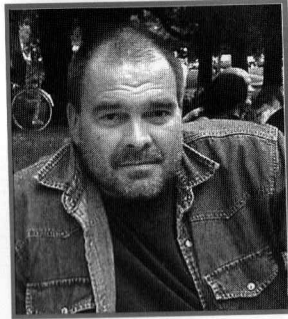
<http://www.mp69.fi>

mp69@mp69.fi

TILINTEON HETKI

Vuosi puheenjohtajuutta alkaa olla takana. Vuosi on mennyt nopeasti ja on aika pohtia mitä on saatu aikaan.

Tehtävän vastaanottamista harkitessani yksi entinen puheenjohtaja sanoi että hyvän puheenjohtajan ominaisuuksiin kuuluu että hänen ei tarvitse itse tehdä mitään. Mielestäni en ole täyttänyt ainakaan tätä hyvän puheenjohtajan määritelmää.

Tehtävää on riittänyt normaalien hallitusrutiinien lisäksi. Vuosi on sisältänyt paljon hyviä tapahtumia ja iloisia onnistumisia, mutta mukaan mahtuu myös vastoinkäymisiä, jotka ovat aiheuttaneet ylimääräistä päänsärkyä. On tehty myös virhearvioita jotka johtuivat meistä riippumattomista tekijöistä. Onneksi ympärilläni on ollut hallituksen lisäksi vanhoja kerhokonkareita sekä edellisiä puheenjohtajia joiden arvokas tuki ja neuvot ovat auttaneet tehtävässä.

Halua tehdä paljon enemmän olisi ollut, mutta niin kerhon taloudelliset resurssit sekä ajankäytöstä kilpailevat työ- ja siviilielämä ovat laittaneet jarruja toimintaan. Varmaankin ainakin ajankäytön takia tulee hallituskokoonpano muuttamaan jälleen kerhan tulevassa vuosikokouksessa. Esimerkkinä mielestäni tärkeimmän tehtävän yhdistyksen hallituksessa jättää nykyinen kas-sanhoitaja, jonka paikalle tulisi löytää jatkaa. Jos tunnet halua tulla kehittämään ker-

hoa mihin tahansa tehtävään niin ota rohkeasti yhteyttä tai tule vuosikokoukseen ilmaisemaan halukkuutesi.

Tuleva kausi tulee olemaan myös työntäyteinen. Tuottojen ja menojen tasapainottaminen tulee olemaan keskeinen tehtävä tulevana kautena.

Tämä vuosi oli myös juhluvuosi kun Kontioralli täytti kunniaakkaat 40 vuotta. Tuon tapahtuman seurauksena kerhomme perustamisasiakirja sittemmin allekirjoitettiin 16. marraskuuta 1969 Nummelassa. Tuon asiakirjan allekirjoittivat Torolf Fagerholm, Mauno Tonttila, Aimo Turunen, Tapio Sunell sekä Eero Parikka. Siitä alkoi kerhomme virallinen taival ja näiden herrojen aloittamaa perinnettä on ollut suuri kunnia olla vaalimassa ja jatkamassa.

Toivon tulevien hallitusten tuntevan myös samoin.

Tervetuloa vuosikokoukseen ja samalla näyttämään nykyajan menopelejä sotiemme veteraaneille Oulunkylän Kuntoutussairaalaan.

Olkoon kipinä kanssanne.

T: Asko

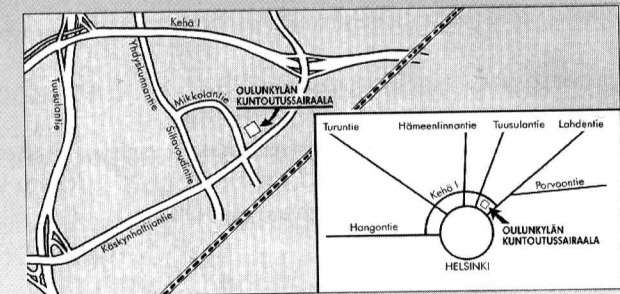
Olet tervetullut
katsastamaan kerhomme kuluva kauden ja
päättämään tulevan kauden hallituksesta ja
tuomaan mielipiteesi toiminnasta seuraavalla kaudella

VUOSIKOKOUS

SUNNUNTAINA 24.9.2006 KLO 12.00

OULUNKYLÄN KUNTOUTUSSAIRAALAN TILOISSA
KÄSKYNHALTIJANTIE 5 HELSINKI

Aikataulu
klo 12.00 lounas
klo 13.00 kokous

Opastus kehä 1:ltä

Ruokailua varten toivon ilmoittautumisen 11.9. mennessä
asko.vesinen@mp69.fi tai 041 469 8269

Kokouksen yhteydessä tarjoamme sairaalamme sotaveteraaneille
mahdollisuuden tutustua moottoripyöriimme.

TERVETULO!

**MOOTTORIPYÖRÄKERHO 69 RY.
HALLITUS**

Sääntömääräinen VUOSIKOKOUS

Esityslista

Aika: Sunnuntai 24.9 2006 klo 13.00-_____

Paikka: Oulunkylän Kuntoutussairaala Käskynhaltijantie 5 Helsinki

Läsnä: _____ jäsentä

1. Kokouksen avaus
Kerhon puheenjohtaja Asko Vesinen avaa kokouksen
2. Kokouksen järjestäytyminen
Päätösesitys:
Valitaan kokoukselle puheenjohtaja, pöytäkirjan pitäjä, kaksi pöytäkirjantarkastajaa sekä kaksi ääntenlaskijaa
3. Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
Päätösesitys:
Todetaan kokous laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Kokous on laillisesti koolle kutsuttu, mikäli kutsu on julkaistu kerhon lehdessä vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta
4. Esityslistan hyväksyminen
Päätösesitys:
Hyväksytään esityslista
5. Ilmoitusasiat
Käsitellään mahdolliset ilmoitusasiat
6. Kauden 2005- 2006 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen
Kuullaan kauden 2005- 2006 toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto.
Päätösesitys:
Hyväksytään hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajien lausunnon perusteella tili-, ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle

tai päätetään muista toimenpiteistä, joihin tilintarkastajien kertomus antaa aihetta.

7. Hallituksen jäsenten vaali
Päätösesitys:
Valitaan kerholle hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja ja seitsemästä (7) kymmeneen (10) jäsentä.
8. Tilintarkastajien ja heidän varamiesten vaali
Päätösesitys:
Valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille varamiehet.
9. Kerhon jäsen-, ja ainaisjäsenmaksun suuruuden päättäminen
Päätösesitys:
Päätetään jäsen-, ja ainaisjäsenmaksun suuruudesta. Kerhon sääntöjen mukaan ainaisjäsenmaksu on oltava vähintään 15-kertainen vuosimaksuun verrattuna.
10. Kunniajäsenten kutsuminen
Päätösesitys:
Kutsutaan kerhon kunniajäseniksi mahdolliset hallituksen ehdottamat henkilöt
11. Kauden 2006- 2007 toimintasuunnitelman ja talousarvion hyväksyminen
Päätösesitys:
Hyväksytään kauden 2006- 2007 toimintasuunnitelma ja talousarvio.
12. Keskustellaan kerhon jäsenyydestä moottoripyöräjärjestöissä (SMOTO, FEMA).
13. Muut esille tulevat asiat
14. Kokouksen päättäminen
Kokouksen puheenjohtaja päättää kokouksen

Moottoripyöräkerho 69 ry:n hallitus

Päätoimittajan terveiset

Syyskokous lähestyy

Varsinainen hellekesä on hemmotellut porukoita viikkokaupalla. Pyörällä ajaessa pysyy kuitenkin tuulettumaan. Se lieneekin eräs oleellisimpia tunnelmia, jotka vetävät motoristeja tien päälle. Kevään ja kesän kuluessa matkaa on kertynyt reippaasti. On sattunutkin pari tapausta, joista olisi voinut kertyä vakavampia huolia. Keväämmällä puhkesi takarengas ja äskettäin Ranuan eläinpuiston lähellä törmäsin poron vasaan. Siitä seurauksena kaatuminen, mutta ei vakavia vahinkoja pyörälle tai kuskillakaan. Olkapää sai iskun ja aikansa kipeänä, mutta palautuu lepotauolla entiselleen.

Terveisiä Jämsän motoristiporukalle, Rovaniemen keskussairaalan henkilökunnalle ja paikalliselle taksikusille. Tapaus hoitui hienosti ja nyt menee vähän aikaa olkapään voimistelussa. Itselleni ainakin muistutuksia siitä, että tien päällä pitää jaksaa olla tarkkana kuin porkkana ja aktiivinen ympäristön havainnointi pitäisi olla selkäytimessä asti. Ajokoulutuksessa tätä korostetaan uudelleen ja uudelleen. Kyseessä on kaikkein tärkeimpiä asioita motoristin liikenneturvallisuuden kannalta.

Syyskokoukseen pohtimaan menneitä ja tulevia

Syksyn lähestyminen on tosiasiaa ja tässä lehdessä on jälleen kutsu kerhomme syyskokoukseen. Ajankohta on 24.9. klo 13 Oulunkylän Kuntoutussairaalassa Helsingissä. Tärkeimpiä asioita ovat toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen hyväksyminen. Seuraavan kauden 2006-2007. toimintaa kirjaetaan toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon. Hyvät ideat ovat laadukasta luonnon-

Marraskuun
Motoristin
aineistopäivä **18.10.**

vara. Kannattaa tulla mukaan keskustelemaan ja suunnittelemaan, kuinka tulevaa toimintaa saataisiin entistä napakammaksi ja kerholaisille läheiseksi. Oma harrastus tässä on pohjalla, mutta kerhona voimme nostaa julkisuuskuvaa ja saamme harrastukselle painavampaa katetta.

Koulutuspuolella Nokian Renkaiden testirata on toiminut tukikohtana. Varsin myönteiset kokemukset saatiin kotinurkan Survival Day kurssista Kuoreveden Hallin palosamalla. Terveiset kaikille osanottajille ja kouluttajille, Kari Hanski, kh lienee jo tavaramerkki, Antti Kortesus ja Eetu Kaivola. Olitte niin juohevia vetureita. Pihamaa oli hiukan pieni mutta hyvä tunnelma antoi

eväitä jatkaa. Lähistöltä lienee saatavissa tienpätke suljetuksi harjoitusalueeksi.

Kerhomme julkaisema Ajo hanskassa opaskirja on saanut osakseen huomiota. Viestiä on tullut englanninkielisestä lehdestä. Kirja on aivan erinomainen tietolähde. Ohjeiden mukaan monia harjoituksia voi itse toteuttaa. Kaikkia ei voi suorittaa yleisellä tiellä, vaan tarvitaan suljettua aluetta. Kirja on ladattavissa verkkosivulta.

Toinen tapahtuma motoristikirkko Kuorevedellä toukokuussa keräsi 25 pyöräilijää. Tämäkin kokemus antoi hyviä eväitä. Juhlallisuutta lisäsi se, että samanaikaisesti vietettiin kaatuneiden muistopäivää. Ulkotilaisuus sankarihaudalla oli erityisen tunnelmallinen. Lainasin avuksi jämsäläisiä motoristeja ja kerhomme oma kukkalaitte vietin haudalle muistoksi motoristin vierailusta. Tapahtumasta on toisaalta englanninkielinen raportti, tekijänä kerholaisien tuntema David Bullivant. Ajelee Inkerin kanssa Bemarilla pitkiä taipaleita. Nytkin saapuivat Kuoreveden kirkkoon Kellokoskelta.

Kontioralli Siikajoen Törmälässä hehkuu Pohjanmaan helteessä. Täyteen tuli 40 vuotta ensimmäisestä Kontiosta. Hienoa olivat ajeluretket. Olenkin tavannut hakeutua tapahtumiin, joissa niitä järjestetään. Itse olin maakuntaretkellä, jolloin käytiin Raahan moottorikerhon majalla. Laadukas paikka majoitustiloineen. Kuivuus ja kuumuus purivat tasaisesti kaikkia ja ennen muuta pohjoisen hyttyset. Juotavaakin kului. Täällä etelämpänä hyttysistä ei olekaan ollut suurempaa haittaa. Jospa alettaisiin joukolla virtellä toukokuun numerossa kerrottua hyttysmagneettia, niin tulisikohan epämuikaville vinkuille totaalinen lähtö. Vieressä virranut Siikajoki tuntui olevan kuivumisen par-

KH ihmettelyn aiheena, kun päihitti muita endurorännissä tavallisella Honda CBR:llä toisten nappularenkaita vastaan.

taalla. Joen pohja näytti kivilouhokselta. Kontion kävijöitä kirjattiin 2226 henkilöä. Terveiset Raahan moottorikerholaisille.

Jäseneduista kerrotaan tässä lehdessä. Niitä kannattaa pitää mielessä, kun monissa paikoissa myönnetään alennuksia listahinnoista. Alennukset perustuvat tehtyihin sopimuksiin. Uusia yhteyksiä pyritään etsimään. Tarkemmat tiedot ovat luettavissa verkkosivulla.

Kesää on vielä jäljellä. Kun pidetään ajo hanskassa, niin saadaan kasaan mukavia kokemuksia ja elämyksiä. Se että tien päällä sattuu ja tapahtuu, on kai jotenkin tilastollista. Mutta kun otetaan olosuhteet huomioon, seurataan muuta liikennettä ja sovitaan oma pyörä muiden joukkoon fiksulla ja huomaavaisella tavalla, niin liikenneturvallisuuskin on hanskassa.

Tsemppiä kaikille ja antoisaa ajokauden jatkoa

Terveisin päätoimittaja

Hotelli
LAHTI
Hämeenkatu 4, 15110 LAHTI

Hämeenkatu 4, Lahti
Puh. 03-817 21
www.hotellahti.fi

*Rauhallista, viihtyisää ja
edullista majoitusta
Lahden ydinkeskustassa.*

Ravintola Dallas tarjoaa
herkkuja moneen makuun
Reilun kokoiset pizzat,
pihvit ja salaattit.

*Tarjous
Moottoripyöräkerho 69 jäsenille!*

TÄLLÄ KUPONGILLA

10 % **ALENNUS NORMAALI
HUONEHINNOISTA**

Hintaan sisältyy majoitus,
aamiainen, sauna sekä ilmainen paikoitus.

Hotelli Lahti,
Hämeenkatu 4, Lahti.
Puh. 03-817 21, www.hotellahti.fi

ETU VOIMASSA VUODEN 2006 LOPPUUN.

FEMA :n

vuosikokous Brysselissä 5.2.

Antin raportti

Puheenjohtaja Kees Meyer aloitti kokouksen valitsemalla edellisen vuoden olleen pahin tähän mennessä. Mutta nyt hän oli valaistunut ja kiteyttänyt mielessään ongelman liittyvän kahteen asiaan: kommunikaatio ja yhteistyö. Hän oli myös tästä syystä ajatellut olla asettumatta puheenjohtajaehdokkaaksi, mutta oli sitten kuitenkin päättänyt yrittää selvittää näistä ongelmista. Niinpä hänet valittiin puheenjohtajaksi yksimielisesti. Myös pääsihteerin Antonio Perlot oli pettynyt viimevuotiseen yhteistyöhön ja ilmoitti vähitellen vetäytyvänsä tehtävistä jatkuvien erimielisyyksien vuoksi.

Edwin Hoffbauer (MAG Austria) esitti äänestysjärjestelmän uusimista. Nykyisellä menetelmällä kolme suurinta järjestöä voivat halutessaan äänestää kaikki muut kumoon, koska heillä on yhteensä 86 ääntä. Lopuilla 16 järjestöllä on vain 85 ääntä. Koska ehdotus oli tullut niin myöhään esityslistalle, että järjestöillä ei ollut aikaa valmistautua siihen omissa hallituksissaan, niin se jätettiin seuraavaan kokoukseen. Kokouksessa perustettiin työryhmä, joka Edwinin johdolla tutkii äänestyskäytännön uusimista.

Organisatorisissa asioissa käsiteltiin ensiksi kaksi elävää dokumenttia: "Mission" ja "Policy", jotka hyväksyttiin pienin muutoksin. Ajovalojen käyttöpakko on jätetty jäsenmaiden hallitusten päätettäväksi, vaikka "pakko" ei kuulu joidenkin aktivistien sanavarastoon. Siksi tässä pykälässä varmuuden vuoksi käytiin läpi suojarusteiden käyttöpakon kieltäminen.

Seuraavaksi puheenjohtaja nosti viisi kysymystä FEMA:n tulevaisuudesta, joihin saatiin myös yksimieliset vastaukset:

1. Tarvittaisiinko yhdistykselle media-vastaava? Kyllä, hänen tehtäviinsä kuuluisi koordinoita tiedotusta.
2. Kuinka voimme parantaa kommunikaatiota jäsenorganisaatioiden ja sihteeristön välillä? Vastuu nähtiin molemminpuoliseksi. Sihteeristöltä tulee runsaasti raportteja, mutta jäsenten pitää myös muistaa aktiiviteettiraportointi sihteeristölle.
3. Pitääkö ulkoisen tiedottamisen olla "kaksi-kielistä"? Nähtiin tarpeelliseksi olla jopa "useampikielisiä", koska sama viesti pitää kertoa eri tavoilla eri vastaanottajille.
4. Kenen kanssa kommunikoimme? Tähän tuli pitkä lista EU:n eri instansseista, moot-

toripyöräteollisuudesta, järjestöistä yms. 5. Millainen on kommunikaation jaottelu sihteeristön mielestä, millainen jäsenorganisaatioiden mielestä ja onko näillä eroa? Näillä nähtiin suuri ero, mikä aiheuttaa ongelmat kommunikaatiossa ja yhteistyössä.

Ajokorttidirektiivi

Ajokorttidirektiivi ei ole edennyt Itävalan puheenjohtajakaudella mihinkään. Seuraava mahdollisuus asian etenemiseen on nyt Suomen puheenjohtajakaudella.

Synthetic oil awareness campaign

Kaksitahtiset mopot ja moottoripyörät ovat ongelma savutuksen ja saastutuksen osalta. Jotkut suuret kaupungit eivät salli sellaisilla ajettavan keskustassa lainkaan. Kaksitahtisilla ajelleet ovat varmaankin huomanneet, että savuhaitat vähenevät merkittävästi, jos käytetään synteettistä öljyä. Nyt FEMA on ACEM:in avustuksella tehnyt tästä valistuskampanjan, että nämä ongelmahaisuliinit saataisiin salonkikelpoisemmiksi.

Melulle rajoja

Viranomaiset pyrkivät pienentämään meluhaittoja tiukentamalla melunormeja. FEMA yrittää tuoda tietoisuuteen, että moottoripyörien meluongelmat eivät kuitenkaan pienene melunormeja tiukentamalla. Ongelmana ovat laittomat jälkiasennusvaimentimet – vai pitäisikö sanoa vain putket, koska vaimennus on niissä usein aika vähäistä. Motoristit pitäisi saada ymmärtämään, millaisen haitan he aiheuttavat koko harrastajakunnalle käyttäessään tällaisia meluisia putkia. FEMA yrittää myös keskustella asiasta moottoripyöräyhteisön kautta jälkiasennusvaimentajien valmistajien kanssa, jotta ne saataisiin ymmärtämään vastuunsa tässä meluongelmassa.

MEP Motorcycle Ride 2006

Eurokansanedustajien ajelutusta suunniteltiin Brysselissä kesäkuun lopulle. Sponsoreiksi pyrittiin saamaan Harley Davidson ja Vespa Piaggio. Tavoitteena oli esitellä kansanedustajille kaupunkien ruuhkia vähentäviä kulkuneuvoja, moottoripyöriä ja skoottereita.

MYYDÄÄN HONDA CBR125R VM. 2004

Pyörä ollut yhdellä tytöllä. Tosi siistissä kunnossa.

Ajettu 3813 km. Ei kaaduttu.

1500 km huolto tehty.

Väri: puna/musta

Kysy lisää: puh. 040 963 434

Näkymätön mies

Milloin motoristi on näkyvä ja milloin ei?

Viime vuonna me motoristit olimme näkyviä. Onnettomuustilastot näyttivät punaisemmilta kuin aikoihin. Viimeisen viiden vuoden trendi oli nousujohtainen ja kaikki liikenneturvallisuudesta jauhavat virastot ja lainsäädäntöelimet olivat hälytystilassa. Motoristit olivat lööpeissä ja otsikoissa. Tehonrajoituksia, ikärajojen nostoa ja ties mitä rajoituksia suunniteltiin. Motoristi oli näkyvä mies.

Tänä vuonna motoristien kuolemantapauksia oli heinäkuun puoleenväliin mennessä kuusi. Näistä yksi tapahtui motocrossradalla harjoituksissa ja yhdesä tapauksessa menehtynyt oli virolaismies. Mitenkään heitä väheksymättä, jos puhutaan vain tieliikenteessä suomalaisille motoristeille tapahtuneista liikennekuolemista, luku on neljä. Viime vuonna vastaavaan päivään mennessä oli liikenteessä menehtynyt kaksitoista motoristia. Alkukesä on ollut kaunis ja helteinen, joten sateista kesääkään ei voi syyttää. Kaikki edellytykset ovat siis olleet isoille ajosuoritemäärille. Kuitenkin luku on kolmasosa viimevuotisesta. Missä otsikot? Missä ylistys? Tänä kesänä motoristi on ollut näkymätön mies.

Kaksi viimeisintä kuolemantapausta on tapahtunut risteyksessä. Auto on ajanut motoristin eteen. Bike-lehdessä kehoitetaan jälleen kerran kaukovalojen käyt-

töön. Kaukovalojen käyttö on päiväsäkaan laitonta, häikäisy hankaloittaa ennestäänkin moottoripyörän etäisyyden ja nopeuden arviointia, ehkäisee tehokkaasti vilkkujen näkymistä, sekä herättää närää muissa tienkäyttäjissä meitä kaikkia motoristeja kohtaan. Miksi kukaan yllyttää moiseen?

Kirjoittaja unohtaa mainita sen, että nuo kaksi onnettomuutta (tutkinta on kesken) on ennakkotietojen mukaan tapahtunut 60 km/h:n nopeusrajoitusalueella ja motoristin nopeusarvot vaihtelevat sadan molemmin puolin. Jos sellaisella tiellä, jossa toisten tielläliikkujien oletetaan ajavan suunnilleen taajamanopeuksia, ajetaankin sataa, niin mitä iloa niistä kaukovaloista on? Kyllä jossain muualla voisi olla parantamisen varaa.

Usein Survival-kursseilla risteysonnettomuuksista puhuttaessa kuulee jonkun kurssilaisen suusta ohjeen: "Kun tulet risteykseen, kuvittele olevasi näkymätön mies". Tuo ohje särähtää aina korvaani. Miksikö? Mieti vaikka tilannetta, että olet isoissa hääjuhlissa kuokkavierana. Miten selviytyä juhlissa siten että ei tule heitetyksi pihalle tai saa jälkikäteen laskua kuuden ruokalajin illallisesta? Tähän pätee varmaan sama ohje: Kuvittele

olevasi näkymätön mies. Näin kukaan ei noteeraa, saati jälkikäteen muista sinua. Läsnäolosi voidaan jälkikäteen todeta vain satunnaisista valokuvista, sillä yhdessäkään et ole pääkohteena.

Jos saavut risteykseen kuvitellen olevasi näkymätön, lakkaat vähitellen hengittämästä. Tuijotat tiukasti eteenpäin, sormesi jännittyvät kahvoihin, ajolinjasi valuu kohti piennarta ja keskityt vain odottamaan, että se auto sieltä risteyksestä työntyy eteen. Tuolla tapaa pystyt sulautumaan taustaasi niin, että melko varmaan se auto sieltä tuleeekin kuin tilattuna. Sormet kahvoilla ja sensorit herkinä useimmiten tilanteesta selviät, mutta mikä sitten meni vikaan?

Jos haluat että juhliissa sinut muistetaan, pukeudu erikoisesti, avaa ovia ihmisille, kaada heille juomaa, hanki katsekontakteja ja keskustele ihmisten kanssa. Pidä puhe, tai tanssi vaikka alasti orkesterilavalla pianon päällä. Varmasti tulet huomatuksi ja sinut muistetaan joko hyvässä tai pahassa. Näkyvä voi olla monella tapaa.

Risteystä lähestyessäsi voit myös näkyä monella tapaa. Voit huolehtia omasta ajolinjastasi, pitää ajonopeutesi ennakoitavana, käyttää näkyviä ajovarusteita ja koettaa saada katsekontaktia muiden tielläliikkujien kanssa. Häikäisevät kaukovalot laittaisin siihen negatiivisempaan kategoriaan. Moni olisi valmis hääjuhlissa ampumaan pianon päällä alasti tanssivan miehen. Jos ärsytyskynnys ylittyy, näkymisen vaikutus ei ehkä enää ole toivotu.

-Tero-

MP69 kerhokohtaiset jäsenedut

Seuraavassa listaus tällä hetkellä voimassa olevista jäseneduista. Etu myönnetään jäsenkorttia vastaan. Tarkemmat tiedot, kuten varaustunnukset tai alennuksen saamiseen vaadittavat muut mahdolliset ehdot löytyvät **verkkosivulta jäsenetujen linkistä**. Tiedot saattavat muuttua. Siksi tarkistus kannattaa tehdä. Verkkosivun jäsenedut pyritään pitämään ajankohtaisina ja päivitettyinä.

● Kerhon jäsenille alennetut hinnat Haltialan Wanhassa Pehtoorissa, Helsingissä. Yhteystiedot: Seija Paakkola-Kuusinen 050-552 12 41, 09-794 726, Haltialan tila 00690 Helsinki. Tietoa ei mahdollisesti ole verkkosivulla kerhoeduissa.

● Jäsenedut Hämeen Partiokaupasta Esittämällä kerhomme jäsenkortin MP69:n jäsenet saavat Hämeen Partiokaupassa asioidessaan normaalihintaisista tuotteista alennusta 15%. Henkilöllisyys on pyydettyä todistettava. Etu koskee Hämeen Partiokaupan Tampereen ja Hämeenlinnan myymälöitä sekä sen tytäryhtiötä Partiotatikkaa Jyväskylässä.

● Jäsenedut Kataforista Jäsenetuna MP69:n jäsenet saavat Kataforissa asioidessaan: Ajovalusteiden ohjehinnoista alennusta 10% Kataforista ostetun renkaan asennuksen irtovanteelle veloitusetta ja allelaiton työn osuudesta alennusta 50%

● Alennuksia Eckerö Linen Tallinnan lauttalipuista Laivayhtiö myöntää MP69:n jäsenille alennusta esitehintaisista matkatuotteistaan Helsinki-Tallinna-reitillä seuraavasti: Päiväristeilyjen kansipaikat: -20% Reittimatkoilla henkilö- ja mp-liput: -20% Pakettimatkojen hotellipaketit: -10% Laivapalvelujen osalta enakkoon varatut hy-

tit: -20%

Kerhoedun edellytyksenä on **voimassaolevan MP69:n jäsenkortin** esittäminen lipuja tilattaessa tai noudettaessa. Liput on ostettava Eckerö Linen omista myyntipisteistä, ei matkatoimistoista. Jäsenetu mainittava varauksen yhteydessä.

● Alennuksia Viking Linen Ruotsin lauttalipuista MP69:n ja Viking Linen tekemän sopimuksen mukaan laivayhtiö myöntää alennuksen reiteillä:

Turku - Tukholma - Turku
Turku - Kapellskär - Turku

- Kaikkina viikonpäivinä

- Henkilöliput veloitusetta, kun varataan hyttipaikka/henkilö

- Ajoneuvot, ateriat ja lisäpalvelut voimassaolevan hinnaston mukaan

- Varaukset Viking Linen myyntipalvelusta

- Lippujen lunastus Viking Linen lähtöselvityksessä käteisellä

● Erikoishinta Karstulan Motocamp-leirintäalueella

● Alennuksia yöpymisistä Bomans Gästhem hostellissa Vårdön saarella Ahvenanmaalla, sekä alennuksia lauttalipuista pohjoisella saaristoreitillä.

Bomans Gästhem / SRM:n Hostelli Vårdö, Vårdöby. Moottoripyöräkerho 69 r.y:n jäsenedut. Huonetilaus ja vahvistus meiltä niin saat etuina:

Saaristolauttoihin (välillä Kustavi-Vårdö) tulo-
matkan tilausetu: Mp-keskikesä 8€ (normaali-
hinta 39€), muu aika 6€ (n.hinta 22€), mat-
kustajat veloitusetta.

(matkan kesto-aika 51/2t esim lähtö Turusta
jne. katso liite lauttavarauksen)

Alennus 2.50€/henk./yö (jäsenkortti mukaan)

Ilmainen sauna 1 tunti (n.hinta 2€/henk)

Ilmainen polkupyörän lainaus 1 tunti (n.hinta 4€/puolipv.) (pyöriä rajoitetusti)

● KX-Centeristä Tampereella saat MP69:n jäsenkorttia näyttämällä 15% alennusta kaikista tuotteista ja lisäksi samat edut kuin liikkeen jäsenasiakkailla.

● Moto-Osat Tampere, erikoishinta käytettyistä varaosista

● Shellistä bensa-ale Euroshell-kortilla

● Mister Minit-suutarit, jäsenkortilla 15%:n alennus

Hotelli Lahti MP69 jäsenille. **10% alennus huonehinnoista!**

Hintaan sisältyy majoitus, aamiainen, sauna sekä ilmainen paikoitus.

Suomen Retkeilymajajärjestön alennukset MP69 on SRM:n jäsen. Näin jäsenillämme on mahdollisuus saada käyttöönsä SRM:n rahanarvoiset edut Suomessa ja ulkomailla:

Yöpymishinnoista kotimaassa: - 2.50 €/ hlö / vrk

Henkilökohtainen hostellikortti: - 5 €/ hlö

Jäsenyys tulee osoittaa voimassaolevalla MP69:n jäsenkortilla, johon on painettu SRM:n logo.

FEMA-edut:

Aina ajankohtaista tietoa löydät FEMA:n omilta sivuilta. Siellä kerrotaan käynnissä olevista projekteista ja FEMA:sta jäsenineen yksityiskohtaisemmin.

Ilmainen majoittuminen Tanskalaisella leirintäalueella. Mc Touring Camp Ruotsin lauttasataman läheisyydessä. 1 yö ilmaiseksi. Autoja ei päästetä alueelle.

Alennuksia Hotelli Enzianissa Itävallan Tirolessa.

KOULUTUS- NURKKA

Koulutusnurkka

Kesän kurssit on taas pidetty. Kurseja on järjestetty itse ja kouluttajamme ovat käyneet myös pitämässä yhden ja kahden päivän tilauskurseja. Yritimme myös saada suomalaisia "elämyskurssille" Eestiin Eesti Motomatkaajate klubin kanssa yhteistyössä järjestetyille kurssille, mutta vain muutama innostui. Ehkä kotimaankin sekava vakuutustilanne erilaisten kurssien suhteen vielä edesauttoi heikkoa kiinnostusta.

Kurssimme tavoittivat jälleen parisen-sataa halukasta ajotaitonsa kartuttajaa. Luku on pienempi kuin huippuvuosina, jolloin järjestettiin jopa neljä koko viikonlopun kurssia kesässä ja niillekin oli jonoa. Selvästi mm. Liikenneturvan ja Smoton lanseeraama Motoristin Peruskurssi, jota MP69:kin on ollut mukana kehittämässä, on löytänyt paikkansa kurssikentässä. Monelle motoristille riittää päivän ruosteenpoisto kotinurkilla koko viikonlopun kestävä kurssin sijaan.

Toisaalta kunnollisten, koko viikonlopun kestävien kurssien tarjoajia on yllättävän vähän, ja sellaisille kurssille on vielä kysyntää. Kurseissa ja järjestäjissä alkaa olla kuitenkin valinnan varaa, jolloin tulevaisuudessa kurssien laatu on entistäkin tärkeämpää. MP69 kehittää kurssijaan jatkuvasti palautteiden mukaan. Myös kurssilaisten profiili ja tarpeet ovat ns.

uuslottaneiden myötä muuttuneet ja tämä täytyy ottaa huomioon. Erilaiset moottoripyörien tekniset ratkaisut etenkin jarrujärjestelmien kohdalla tarjoavat jatkuvasti haasteita pysyä ajan hermolla, jotta jokainen kurssilainen saisi parhaan mahdollisen opin nimenomaan oman pyörämallinsa hallintaan.

MP69:n Antti Urrilalle Liikenneministeriön ansiomitali

Pitkän uran motoristina ja kouluttajana tehnyt Antti Urrila sai Liikenneministeriöltä liikenneturvallisuusalan ansiomitalin työstään moottoripyöräkoulutuksen eteen. Antti oli mukana koulutustoiminnassa jo silloin kun Liikenneturva kehitti ensimmäistä motoristien Ennakoivan Ajon Kurssia. Monet MP69:n kouluttajat ovat saaneet ensikosketuksensa motoristien jatkokoulutukseen Antin ohjauksessa. Kouluttamisen lisäksi Antti on moottoripyörälehtien kolumnistina ja toimittajana ottanut aktiivisesti kantaa liikenneturvallisuuskysymyksiin.

Antti oli jonkin aikaa sivussa koulutustoiminnasta, mutta palasi kehittämään kanssamme Motoristi Survival -kurssia huomattuaan koulutustarjonnan muutos-paineet. Kokeneena yritysconsulttina hän

toi aikuiskoulutusosaamista ja koulutuskentän analysointitaitoa roppakaupalla mukanaan ja esimerkiksi tämän päivän kurssilaismäärien väheneminen ja ikärokenteen muutos osattiin jo pari vuotta sitten ennustaa Antin johtaman koulut-

paikallaan pitää juosta aika lujaa, mutta päästäkseen eteenpäin pitää tehdä rutkasti töitä", kommentoi ansiomitalin saaja.

Tero A.

tajien ryhmätyön tuloksena. Antin tausta näkyy myös hänen tavassaan tuoda asioita esille. Hän mieluummin antaa ihmisille pohdittavaa ja ajattelemisen aihetta, kuin osoittaa kehtään sormella. Tämä sopii kuin nenä päähän sekä suomalaisen ihmislouontoon, mitä kurssilaisiin tulee, että Motoristi Survival -kurssien ideaan.

Antti ei halua mitalista kunniaa yksin itselleen. "Tämä on tunnustus myös MP69:lle", hän toteaa. MP69:n kouluttajakaartissa hän näkee potentiaalia, sillä joukko on dynaaminen ja halukas kehittymään tekniikan ja muuttuvien trendien mukana. "Tänä päivänä jo pysyäkseen

12 vaikuttajalle LIKENNETURVALLISUUDEN ANSIOMITALI

Lähde: Liikenneturva

– Infrastruktuurin kehittäminen on erittäin tärkeä aihe liikenteen turvallisuuden kannalta. On pysyttävä panostamaan aikaisempaa enemmän sekä uusiin kohteisiin että koko tieverkon hoitoon. Myös liikennevalvontaan kaivataan lisää tehoa. Liian moni sääntö ja määräys jää kuitenkin jokaisen oman lainkuuliaisuuden varaan, eikä vahvistusta tule valvonnan kautta, totesi ministeri Huovinen puheessaan ansiomitalin saajille.

Liikenneturvallisuusalan ansiomitaleita on jaettu vuodesta 1992 lähtien. Tähän mennessä sen on saanut 174 henkilöä. Mitalin myöntää liikenne- ja viestintäministeri Liikenneturvan hal-

Kouluttajat KH ja Eetu Kaivola
Kuorevedellä koulutustilaisuudessa.

lituksen esityksestä. Tunnustuksen saajalta vaaditaan vähintään 15 vuoden aktiivinen työ liikenneturvallisuuden edistäjänä.

Tänä vuonna liikenneturvallisuusalan ansiomitali on myönnetty seuraaville henkilöille:

- Technical Adviser **Conchita Guerrero Galán**, PRI Espanja
- liikennekonsultti **Pekka Ilmoniemi**, Jyväskylä
- yhteyspäällikkö **Matti Joki**, Tampere
- Responsible PRI Management **Joana Leotte Sousa**, Portugal
- tiemestari **Pentti Keränen**, Pattijoki
- toimittaja **Timo Koskinen**, Vaasa
- ylikonstaapeli **Reijo Köngäs**, Rovaniemi
- diplomi-insinööri **Anne Leppänen**, Helsinki
- liikenneonnettomuustutkija **Juha Nuutinen**, Helsinki
- autokoulun johtaja **Reino Savolainen**, Kolkontaipale
- toimitusjohtaja **Reijo Virtanen**, Hämeenlinna
- toimitusjohtaja **Antti Urrila**, Tampere

◆ Kirjoittaja: David B. Bullivant

And so to Church . . .

A visit to Kuorevesi Church with the 69 Club Sunday 21st May

Many thanks to Inkeri and David when you visited in Kuorevesi Church. We will meet on the road and will find nice and comfortable experiences.

With regards
Oiva and that CX 500.

Inkeri and I often cringe at the thought of attending the Sunday Anglican Sung Eucharist at Mikael Agricola church in Helsinki, starting at 10.00, simply because it takes about an hour to get there from our home in Kellokoski, and another hour to get back afterwards. And 'afterwards' is after post-service coffee and all the gossip and news exchanging that goes on when a bunch of foreigners in lovely Finland get together . . . The local Lutheran Church is a pleasant ten minute walk away.

To attend the Eucharist at Kuorevesi Church meant that we were pulling on water-proof motorcycle gear – well, just look at the sky and didn't you see the weather forecast yesterday? – soon after six on Sunday, 21st May, morning. Our trusty BMW triple, just back with us from three weeks in northern Norway, sprung into life when shown the button, and was as surprised as we were to be on the road heading for Hämeenlinna by 06.30, splashing through puddles but not suffering any actual rain – miraculously, that held off all day immediately above us!

Hämeenlinna, Pälkäne, Kangasala, Orivesi,

Kuoreveden kirkko.

then the road towards Jyväskylä – deserted, well surfaced roads, begging to be abused by the right wrist . . . Suddenly, at the side of the road was a well positioned sign saying 'MP69 – left', so left we went and arrived on Kesätori in Halli, right beside a freshly ironed lake. It was almost exactly 09.00 and the only bike standing there was a very tasty looking red Honda CX 500, and its owner. Pleasantries were exchanged, and it was pointed out that the Honda had a 'mph' speedo, and the owner wondered if it had been imported from the UK earlier in its life – the CX 500 was THE bike used by dispatch riders in big British cities for delivering papers, packets and documents – a motorcycle being far handier – and dispatch riders found the CX 500 proved reliable, long lasting, robust with good

spares back-up.

Later, more motorcycles arrived, a couple of Jawas, a CZ, a BMW and a combination – BMW R75 and Watsonian sidecar – the R 75 was a seventies Bee Em, not a 1939-45 R75! The nice man with the Honda CX gave out papers outlining the programme and providing a lot of historical back-ground of the church we were soon to visit, because at 09.30 it was 'Start your engines, Gentlemen' and in a crocodile we set off for the church, about 11 kms. away, mostly along an un-made road, wet and sticky mud and thousands of stones to rock and roll on – phew, not a nice experience, but there's the wooden church – built in 1779 and standing at the end of a no through road.

Always makes me laugh seeing a sign to a church and then the traffic sign showing the road does not go 'through' – there's a cemetery in Järvenpää with a sign to it and a traffic sign showing 'no through road'. . . . this magazine could organise a photographic competition showing such sign posts and traffic signs . . . there must be hundreds . . .

There was still a larger collection of motorcycles waiting at the church, so the total MP69 Club presence was increased by about 100%, the majority from the local area.

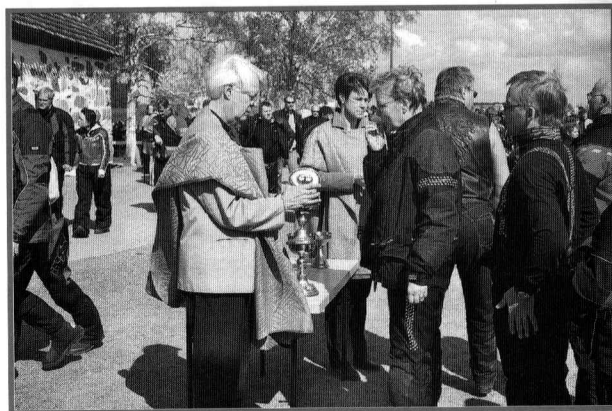
Inside, the church was blue, and had a barrelled roof, like our Lutheran church in Kellokoski, but unlike our church, the benches were not too uncomfortable.

The board on the wall announcing the hymns to be sung looked as if we were going to be exercising our throats all day – 373,

135, 353, 514, 513, 225, 228 (verses 3&4 only) and 581 (verses 1 & 2 only). The Rector, Reino Tikkinen, opening the service, reminded us all that we were there to celebrate The Sunday of Prayer, and during, and after the service, with the laying of wreaths, to Remember the Fallen in War.

MP69 Club members assisted during the service, reading lessons and helping the Sexton take up the collection.

Outside the church after the service, we were greeted by warm sunshine. The three principal memorial stones in the churchyard

Koruton mutta koskettava ehtoollisen jako kirkkopihalla Liedon motoristikirkossa.

were each flanked by an armed guard of honour from the local air force base. The number of stones marking the last resting place of local Finnish men and boys killed in the 1939-1944 conflicts never fails to astound me - Kuorevesi is not a large place but the people paid dearly for their freedom. Before the wreath laying ceremonies outside, The Rector spoke movingly about honouring all those who had died in the great and terrible Civil War immediately after Finnish Independence, reporting that Archbishop Parma had said the Act of

Remembrance for the many 'Reds' who had died is to be understood as an act of apology.

The Commanding Officer of the local air force base laid a wreath on the 1939-44 memorial, accompanied by local government officials, followed by representatives of our club who also laid a wreath. Wreaths were also laid on the other memorials.

A very emotional and necessary act – freedom did not come cheap.

Those that wanted to stay for lunch repaired to the church property a little distance away from the church. The area is used for Confirmation Camps and other church business and is well equipped with buildings, some much older than others! Lunch had been prepared by two or three very jolly ladies and soon we were all enjoying some wonderful vegetable and, if you got the ladle to the bottom of the large pot, meat soup – there were rolls, cheese and cucumber slices, a wide variety of drinks to meet most palates, followed by seconds . . . as well as coffee and slices of sweet pie:

All most welcome and enjoyed in the good company of members of the MP69 Club and one or two parishioners, and the Rector – a good five euros' worth!

During the meal, the Bulivants, who had had to go to bed early to be up in time to ride the 230 kilometres to church, asked what had happened to 'Lord' in the European Song Competition – we were perhaps the only two people in the assembled company who did not know that Finland, and 'Lord', had won, and not only won, but by a hugely convincing majority, the like of which has never been experienced before!

It made up for the sad fact that the Finnish Lions had not measured up to the Czechs in the World Champion Ice Hockey Competition in their game on Saturday . . . there was hope that Finland would whack Canada, and so win the Bronze Medal.

During his short talk during lunch, the Rector, Reino Tikkinen, admitted that in his youth he had had a Solifer moped, later graduating to a Jawa Sport – he also added that having members of a motorcycle club at a service at which the Fallen were remembered was a mere coincidence! He was asked if he remembered falling from his motorcycle . . . nice to find a churchman with a sense of humour which he is not shy to share.

It also turned out that the CX 500 owner was responsible for the MP69 Club being there at that church that day – well organised, and thanks to Oiva for the signs he put up along the approach roads to Kuorevesi. I promised Oiva that I would prepare a report, in English – here it is - of our happy day, and send it to the magazine, and he laughed, saying I would be sending it to him as he is the Editor in charge!! Well met!

We all took our leave of the surroundings – Inkeri and I went to see a friend in Vilppula before heading home to Kellokoski – and do you know that we arrived just in time for the third period of the ice hockey that resulted in Finland beating Canada into the middle of last year by FIVE goals to NONE, so winning the Bronze – what a great weekend for we Finns!

Our odometer stood at 482 kilometres for the round trip – perhaps going to Helsinki for the Anglican service will not feel so far in the future!

Liikennevakuutuksen maksutasotutkimus

Vakuutusvalvontavirasto on tehnyt tutkimuksen liikennevakuutuksen maksuista perustuen vuoden 2005 aikana kerättyihin tietoihin. Lakisääteistä liikennevakuutusta harjoittavilta vakuutusyhtiöiltä kerättiin tietoa liikennevakuutuksen vakuutusmaksuista (vakuutusmaksuveron, liikenneturvallisuusmaksun ja Kansan-

eläkelaitokselle kerättävän sairaanhoitomaksun vähentämisen jälkeen), korvauksista ja liikekuluista vuosilta 2000 - 2004. Liikennevakuutuslain mukaan vakuutusmaksujen on oltava kohtuullisissa suhteissa vakuutuksista aiheutuviin kustannuksiin. Maksutason mittarina tutkimuksessa käytettiin yhdistettyä kulusuhdetta.

Korvauskulut *					
M	Yksityistaloudet	Yritykset ja yhteisöt	Luvanvarainen liikenne	Yhteensä	mistä moottoripyörät
2000	324,1	85,1	40,7	449,9	14,5
2001	303,0	83,6	38,3	424,9	11,6
2002	309,3	89,6	44,2	443,1	15,0
2003	351,7	98,1	55,2	505,0	22,0
2004	313,5	97,3	46,6	457,4	18,6
keskiarvo	320,3	90,7	45,0	456,1	16,3

Vuosi 2003 näkyy huomattavana piikkinä moottoripyörien korvauskuluissa, 22 milj. €.

Yhdistetyllä kulusuhteella tarkoitetaan vakuutuksista aiheutuvien kustannusten, eli korvaus- ja liikekulujen, suhdetta maksuottoihin. Tarkastelussa suhdeluvut laskettiin ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Silloin kun vakuutuksista aiheutuneet korvaus- ja

liikekulut ovat yhtä suuret kuin vakuutusmaksutuotot, on yhdistetyn kulusuhteen arvo prosentteina sata. Sataa prosenttia suurempi yhdistetty kulusuhde tarkoittaa sitä, että vakuutuksista aiheutuneet kustannukset ovat olleet suuremmat kuin näistä ansaitut vakuutusmaksut.

Yhdistetty kulusuhde *					
%	Yksityistaloudet	Yritykset ja yhteisöt	Luvanvarainen liikenne	Yhteensä	mistä moottoripyörät
2000	117 %	130 %	140 %	121 %	164 %
2001	102 %	119 %	123 %	106 %	113 %
2002	105 %	120 %	135 %	110 %	126 %
2003	112 %	127 %	161 %	118 %	143 %
2004	94 %	115 %	131 %	100 %	105 %
keskiarvo	106 %	122 %	138 %	111 %	130 %

* Ennen jälleenvakuuttajan osuuden vähentämistä

Koko liikennevakuutusliikkeen yhdistetty kulusuhde vuonna 2004 oli 100 prosenttia, joka on tarkastelujakson 2000 - 2004 alin. Tarkastelujakson keskimääräinen yhdistetty kulusuhde oli 111 prosenttia, vaihdellen vakuutusyhtiöittäin 92 pro-

sentista 132 prosenttiin. Vuosi 2003 on ollut moottoripyörien kohdalla pahoin pakkasella. Kulusuhde 143 % osoittaa, että korvauskulut ylittivät reippaasti saadut vakuutusmaksutulot.

Tekninen tulos = maksutuotot - korvauskulut - liikekulut *					
M	Yksityistaloudet	Yritykset ja yhteisöt	Luvanvarainen liikenne	Yhteensä	mistä moottoripyörät
2000	-59,0	-23,7	-13,4	-96,0	-6,6
2001	-7,8	-15,7	-8,4	-31,8	-1,6
2002	-19,6	-17,9	-13,3	-50,8	-3,8
2003	-47,1	-24,6	-23,5	-95,3	-7,8
2004	26,7	-14,5	-12,6	-0,4	-1,1
keskiarvo	-21,3	-19,3	-14,2	-54,8	-4,2

Kokonaisuudessaan liikennevakuutuksen tilinpäätös on tutkimusvuosina ollut pakkasella. Vuonna 2004 -merkkinen saldo on pienentynyt lähelle nollassa, -0,4 %. Tästä huolimatta maksujen huojennuksiin tilasto ei näytä antavan tilaa eikä mahdollisuuksia.

Tutkimuksessa tiedot kerättiin siten, että luvanvaraisen liikenteen vakuutuksia tarkasteltiin omana ryhmänään ja muut vakuutukset eriteltiin yksityistalouksien

sekä yritysten ja yhteisöjen vakuutuksiin. Yksityistaloudet muodostavat näistä suurimman ryhmän: niiden osuus maksuista oli noin 75 prosenttia. Lisäksi pyydettiin tietoja moottoripyörien vakuutuksista. Kaikissa ryhmissä yhdistetty kulusuhde on tarkastelujakson keskiarvon alapuolella. Yhdistetyt kulusuhteet vaihtelivat eniten moottoripyörien vakuutuksissa (105 prosentista 164 prosenttiin).

JUMBO RUN 2006 Lammilla Pääjärven kuntoutuskeskuksella

Paikalla oli toistakymmentä sivuvaunua, muutama soolopyörä ja liuta lapsia.

Kesän ensimmäinen kokoontuminen on edessäpäin, mutta jos ikkunasta ulos katsoo, voisi luulla sen olevan ajokauden viimeinen kokoontuminen.

Ulkona oleva sää on kaikkea muuta kuin kesäinen, päinvastoin, aivan kuin syksy olisi tekemässä tuloaan. Missä on lämmin ilma ja aurinko? Se piileskelee josain harmaiden pilvien takana. Jälleen ennen vuosittaista Jumbo Runia, ovat puhelulinjat välittäneet tekstiviestejä ja messengerissä on viuhunut viestejä, kun nuorisot on selvitelty ketkä ovat tulossa paikalle, mihin aikaan ja ketkä kaikki yöpyvät teltassa. Perjantaina minä ja isä (tai no

lähinnä isä, joka toimii kuskina) suuntaamme pyörän keulan kohti Lammia, jossa Jumbo Run järjestetään tänä vuonna.

Ohikiitävistä maisemista ja tummasta asfaltista saattaa huomata, sateen vierailleen maisemissa. Onneksemme me säätyimme sateilta ja näin suuremmilta kastumisilta, ainakin suurimmaksi osaksi. Paikalle päästyämme sormenpäni ovat kuitenkin aivan kohmeessa ja suoraan sanoen jässä. Ilma on kostea ja kylmä. Pipon mukaan ottaminen ei ollutkaan niin huono idea, onneksi muistin pakata myös sormikkaat. Alun alkaen kaikki olivat suunnitelleet yöpyvänsä teltassa ulkona, jostain syystä kuitenkin pihamaalle ei pystytetty yhtä ainuttakaan telttaa. Suurin syys tähän taisi olla kylmä ja sateinen sää.

Majoituimme siis eripuolille niin sanottua toimintataloa, josta löytyi videotykki, rummut, keittiö, vesisänky, säkkituoleja ja vaikka mitä hauskaa meille lapsille. Ja meidän osasimme ottaa ilon irti. Illan mittaan ja vielä seuraavana päivänäkin saapui porukkaa paikalle. Loppu osa meidän perheestämme saapui lauantaiaamuna. Joukko oli suurimmaksi osaksi se tavanomainen porukka, oli mukaan uskaltautunut yksi uusi perhe ja yhteen perheeseen oli tul-

lut joukon nuorin motoristi, joka oli muutaman kuukauden ikäinen söpöläinen.

Päivien mittaan siis kuunneltiin musiikkia ja katsottiin televisiota isolta kankaalta, kun viimein oivalsimme miten laitteet toimivat. Onneksi myös paikan päällä olevasta henkilökunnasta oli apua, kun muutama tunti lauantaita meni Leijonakuningasta katsottaessa. Yhdessä huoneessa oli pieni trampoliini, iso rumpu, sähköpiano ja suuri pystyyn asetettu "metallinen lautanen" (jonka nimeä en nyt juuri saa mieleeni), joita näkee aina kiinalaisissa elokuvissa. Näistä lähtikin enemmän ääntä kuin laki sallii, tai siltä ainakin välillä tuntui.

Löytyihän yhdestä huoneesta limoja, jotka heitettäessä jäivät kiinni kohteeseensa. Ne haisivat, olivat limaisia ja ällöttäviä. Muiden mielestä näillä oli hauskaa olla sotaa tytöt vastaan pojat. Minä vain en nähnyt mitään hauskaa haisevissa limoissa, jotka takertuivat hiuksiin ja vaatteisiin, ehkä olen jo hiukan liian vanha tai jotain, hyvä, että muilla oli kuitenkin hauskaa. Ja näistä limoista riittikin iloa koko reissun ajan.

Ajeluttamispäivä, eli lauantai oli niin kyydittäjien kuin kyyditettävienkin iloksi aurinkoinen. Muutama tummempi pilvi kyllä koetti latistaa tunnelmaa, siinä kui-

tenkaan onnistumatta. Olihan taustalla musiikkia soimassa, ihmiset juttelivat ja tunnelma oli muutenkin katossa, tai sa-nottaisiinko taivaissa. Minä koetin ottaa mahdollisimman hyviä kuvia, kun letka kiersi takaisin pihaan ja sieltä pois. Kyyditettäviä riitti ja onneksi jokainen halukas pääsikin ikimuistoiseen kyytiin.

Saunassa käytiin niin perjantaina kuin lauantaiaamuna. Rannalla alhaalla oli kaksi saunaa. Toinen sauna oli pienempi ja me naiset tietenkin varasimme sen ensimmäisenä iltana, seuraavana iltana varasimme isomman saunan ja passitimme miehet pienempään. Vesi oli kylmää kuin syyskuussa, joten monen uimiset jäivätkin vähälle. Taisi siellä joku uhkarohkea käydäkin uimassa.

Erillisessä rakennuksessa sijaitsivat uima-allas ja kolmas sauna. Lauantaina me lapset kävimmekin testaamassa sen hauskuuden. Kun olimme saaneet rakennuksen avaimien haltijan kiinni ja ovet auki vietimmekin monta tuntia uimassa, kuka enemmän ja kuka vähemmän aikaa. Ja hauskaa riitti jälleen, joitakin sai hoputtaa tämän tästä lähtemään. Viimein, kun olimme kaikki päässeet ulos rakennuksesta, oli alkanut jo aavistuksen verran hämärää. Eihän tämä meitä haitannut.

Iltojen mittaan värjöteltiin milloin katoksessa sadetta paossa ja milloin pienen grillin ääressä makkaroita käristämässä. Löydettiin sieltä vanhat maitokärrytkin, joilla vähän aikaa ajeltiin. Joku löysi myös jostain narun, jota lopulta käytettiin hyppynaruna. Sitten mietittiinkin kaikenmaailman loruja, joita oli nuorempana hypitty porukassa ja yksikseen. Yhtäkkiä niitä ei enää ollutkaan mielessä niin paljon, kuin vuosia sitten, jolloin ne kaikki osattiin ulkoa.

Eikä iltaisin tietenkään menty heti kymmeneltä nukkumaan vaan useimmat yöt venyivätkin jo pitkälle seuraavaan päivään, kuten lähes poikkeuksetta kokoontumisissa käy. Yöllä me nuoriso keitimmekin yhden syntymäpäiväkahvit ja huomasimme yllättävän monen nuoren juovan kahvia. Yön mittaan juttelimme niitä sun näitä ja osa jutuista olikin väsymyksen takia ai-

van omituisia. Jossain välissä pohdittiin muun muassa missä suunnassa on pohjoinen, emme kuitenkaan päässeet yön aikana yhteisymmärrykseen siitä, missä kyseinen ilmansuunta on.

Aamulla oltiinkin sitten enemmän ja vähemmän väsyneitä, johtuen venyneestä illasta. Aamupala oli talon puolesta, ja herkullinen olikin. Sunnuntaiaamuna oli muoviin käärittynä kolmioeväsleipiä, jotka päättelimme matkaeväiksi tarkoitetuiksi.

Aamupalasta selvittyämme aloimme hiljalleen pakkailla tavaroitamme, kaikki omaan tahtiimme. Vähitellen pyörät alkoivat vähentyä pihasta. Ulkona sai olla vähän väliä heiluttamassa lähtijöille. Jälleen alkaisi kotimatka ja tämän vuoden Jumbo Run olisi takanapäin. Ikävä tutusta porukasta ei kuitenkaan ehtisi kasvaa mahdollottoman suureksi, sillä jo viikon päästähän oltaisiin satamassa ja yhteisellä matkalla Tanskaan. Tai ainakin osa porukasta nähtäisiin silloin. Mutta se onkin jo aivan toinen tarina, kerrottakoon se joskus toiste.

Lisätietoja

Jumbo Runista ja sen historiasta löytyy seuraavasta osoitteesta
<http://personal.inet.fi/yhdistys/sivuvaunu/historia.htm>

Muisteli Tiia Riihiluoma

Ristiin rastiin Krajinaa

Karawancen-tunnelin suulla Itävallan ja Slovenian raja-aseamalla alkaa sataa. Ei ole yhtään Slovenian tolareita vielä taskussa. Pakko käydä vaihtamassa. Tungen 300 euroa Geldwechselin luukusta. Eiköhän sillä muutaman päivän vähän halvemmassa maassa pärjää. Ljubljanaan vie tuttu motari. Ljubljanan läpi matelua kaatosateessa. Doliin, Stari Trgin lähelle Slovenian ja Kroatian rajalle on vielä jonkin verran matkaa. Mutta siellä kai lämmin ja kuiva punkka odottaa. Saa nähdä millainen majatalo se muuten on. Tuli kerrankin varatuksi jokin paikka etukäteen. Piti vain googlata Stari Trg ob Kolpi, ja parin paikan puhelinnumerot lensivät töllöön. Lailvalta vasta soittelin Harmajan majakkaa katsellen. Tyttö toisessa päässä osasi enkua hyvin. Sanoin tulevani kahden päivän päästä illalla myöhään. Baarissa juttelin parin raisiolaispariskunnan kanssa. Heillä oli viisi päivää aikaa pärytyellä Pohjois-Saksassa, minulla kolme ja puoli viikkoa käydä Montenegrossa.

Kello huitelee puolta kymmentä illalla, kun laskeudun Dolin kylään Stari Trgn lähelle. On kulunut vähän vaille kaksi ja puoli vuorokautta siitä, kun ajoin Finnjetin Hesassa. Monika, puhelimeen vastannut tyttö, ottaa vastaan. Kamat kämppään. Ihan siistiä. Ikkunasta näkyvän vastapäisen talon seinään ripustetussa kyltissä lukee Izposoja kanujev. Saman talon pihalla on kanoottiperäkärri. Vieressä kohisee komea koski, Kolpa-joki. Se virtaa

syvässä vehreässä laaksossa, jota kalkkikivivuoret reunustavat. Talon alakerrassa on jonkinlainen kapakka. "Kai täällä vielä saa jotain syötävää?", kyselen. Pihan pöydissä on mukavat suojakatokset, sinne siis. Seuraa saa välittömästi: Marushka, noin viisivuotias tyttö ja hänen isänsä. Isä vetää lasista reippain ranneliikkeen juomaa, jonka vaikutukset kuuluvat puheessa ja näkyvät motoriikassa. Hän kehuu tyttäntään ja muistelee entistä vaimoiaan. Ympäriille laskeutuu kosteanlämmin yö Krajinan alueen luoteiskulmassa entisessä Jugoslaviassa.

Kolpan koskessa

Ei tänne ole tultu nukkumaan, vaan möpon päälle istumaan. Aamupalaksi on puuroa savikulhossa. Hirssiä, oletan. Puuron päällä kelluu kuullotettua sianihraa kauniina pieninä oransseina kuulina. Sen päälle kuuluu panna talon omaa jugurttia. Tätä ei saa koti-Suomessa. "Vaikuttaako erikoiselta?", Marushkan isä kyselee. "Erikoista on, että olet päässyt tolpilleni näin aikaisin.", vastaan. Ihrakuulapuuro on tosi hyvää. Marushkakin on aamupalalla. Hänellä on puuroa yhtä paljon poskien ulko- kuin sisäpuolellakin. Monika tuo jo aamulla Marushkan isälle ainetta, jonka voimalla hän jakaa auliisti lomanviettovinkkejä. Kannattaisi kuulemma lähteä melomaan Kolpa-joelle. Saako täältä jostain kanoottin? Samassa ilmestyy paikalle Ma-

rushkan isän kaveri, jolla on kanoottifirma. Kaikki on kuitenkin nyt varattu. Turismi siis toimii, vaikkei muita turisteja juuri näy. Vähän ajan kuluttua tulee toinen kanoottimies, herra Skender, joka puhuu jonkinlaista saksaa. Apumiehen kanssa käy englanti. He vuokraisivat kumiveneen. Ei oikein kiinnosta. Tai, no mikäs siinä. Lomallahan täällä ollaan.

Jure Skender vie minut pakullaan 15 km:n päähän Kolpan ylävirtaan. Matkan varrella tien viereisessä kalkkikalliolla on mielenkiintoinen rakennelma. Mikä se on? ”Tippukiviluolan suu. Muutaman vuosi sitten neljä italialaista luolaharrastajaa lähti tutkimaan sitä. Heistä ei sen koommin kuulunut mitään. Luola suljettiin muilta yrittäjiltä”, Skender kertoilee. Joen rannalla puen Skenderin ojentaman pelastusliivin ja varrelliset kumitossut. Tuuppaan kumiveneen virtaan. Parin tunnin päästä pitäisi olla takaisin Dolissa. Aurinko paahattaa melkein suoraan yläpuolelta. Kolpanjoen vesi on vähissä. Kahden tunnin koskenlasku venyy neljän tunnin melomiseksi vähissä vesissä etsimällä kohtia, joissa kumivene ei raapisi pohjaa. Tänne pitäisi kai tulla toukokuussa. Skender ei ota parista yli menneestä tunnista lisähintaa, vaan antaa muistoksi nimellään kirjaillut sukat. T-paitaan tarttuu pelastusliiveistä tajuntaa laajentava tiskiräntinhajua, joka syntyy tamineisiin, joita ei koskaan kunnolla kuivata.

Majapaikan terassilla maistuu huurteinen. Marushka on isänsä kanssa vakio-paikalla. Isän edessä on kuuden tuuman korkuinen lasi. Se on puolillaan väritöntä nestettä, joka kuplii kuin Sprite. ”Pitäisi vähän selvittää asioita tyttöystävän kanssa, mutta ei sitä näin lomalla jaksa”, hän aloittaa. ”Onko hän kysellyt Marushkan perään?”, tiedustelen. ”Ei. Ei häntä

Marushka kiinnosta, vaan se, missä minä olen. Marushkan äiti tietää kyllä. Minä olen hoitovuorossa. Tyttöystävä on kotimiehenä. Hänellä ei ole nyt lomaa”, isä selittää. Vai sellainen kuvio, ajattelen. Monika tuo täyden lasin. Marushkan isä kertoo vanhemmiltaan perimästään kotitalosta jossain Ljubljanan lähellä. Tilaa riittää. ”Miten slovenialaiset omakotitalot voivat olla niin kookkaita. Niissähän on varmaan vähintään 300 neliötä parissa kerroksessa ja ne on kumminkin rakennettu sosialismin aikana? Suomessa tuon kokoisten talojen omistajat ovat miljonäärejä”, ihmettelen. ”Titon aikana täällä sai helposti edullista lainaa”, kuuluu vastaus. Majapaikan renki painelee traktorilla ohi. Sen kauhassa makaa mullikka koivet ojossa. Pihviliha on täällä tuoretta.

Karlovac

Tämä on mopo- eikä mikään koskisafari. Taidan poiketa välillä Kroatian puolella. Mukavat kylätiet vievät Crnomeljiin. Paikallisessa supermarketissa tummatukkainen rouva työntelee ostoskärryä ja hymyilee minulle kuin vanhalle tutulle. Pakko kai tervehtiä. Mistä moinen tuttavallisuus? Musta mopo on tulomatkan sateiden jäljiltä harmaa. Slovenian puolella Metlikassa työnnän Petrol-aseman bensapistooliin mopon tankkiin, ettei tarvitse Kroatian puolella tankata, kun ei ole sikäläistä valuuttaa. Aseman painepesuri antaa mopon harmaalle pinnalle kyytiä.

Mustassa nahkapuvussa tarkenee. Raja-aseman nimi on Jurovski Brod. Nyt ei ole tosiaan Kroatian rahaa vaihdettuna, mutta kai täällä päivän pärjää ilmankin. Karlovacin pohjoispuolella on valtava moottoritietyömaa. Itse kaupunki tuntuu

Ortodoksikirkko Karlovacissa.

rauhalliselta, mutta Bosnian sodan arvet antavat sille oman leimansa. Konetuliaseiden jättämät luotitikkaukset eivät lähde seinistä varmaan vielä vuosikausiin. Pörröttelen ristiin rastiin Karlovacia, joka on yksi Bosnian sodan keskeisen Krajinan alueen kaupungeista. Ortodoksikirkon raunioissa riittää ihmeteltävää. Tarvitaan jonkin verran negatiivisia tunteita ja sotilasräjähteitä, että noin paksut muurit saadaan tuohon kuntoon. Ehkä se on tuhotu vasta kahdeksan vuotta sitten, kun kroaatit antoivat huutia serbeille. Varjele meitä hulluuteen johtavilta kansallistunteilta ja veljesvihalta.

Torilla on lämmintä ja mukavaa. Tekisi mieli kahvia tai jotain. Torin laidan pankissa ei ole Visa-automaattia. Zagrebiin vievän ulosmenotien varrella olin nähnyt jossain sellaisen. Pörräilen sinne muutama kilometrin. Ei ole hajuakaan vaihtokurssista. Visa-automaatista jokunen sata kunaa ja takaisin torille. Kyllä turistin kelpaa. Ei soi puhelin, eikä tule sähköpostea. Lukioikäiset tytöt käkättävät viereisessä pöydässä. Suurin piirtein kaikissa

pöydissä imetään jätskiannoksia. Sopii tällä kelillä. Jostain kuuluu yhtäkkiä prätkien jyly. Paikallinen jengi rankaisee japsipyöriään pääkadulla. Kellään ei ole kypärää.

Ojasta kirkkoon

Illansuussa pitää palata takaisin Doliin. Ajelen Vinican kautta. Se on pieni rajakylä, jonka kirkossa Slovenian puolella kiiltelee uusi kuparikatto. Hautausmaa täytty elävistä. On lauantai. Liekö tämä joku vainajien muistopäivä? Stari Trgiin johtava tie vaikuttaa hyvältä. Poliisit pysäyttävät kerran ja katsovat ajokortin ja pyörän paperit. Matkan varrella poikkean Kot-nimiseen kylään, jossa on söpö minikirkko. Kylässä juhliitaan jotain. Kaikki tuijottavat outoa mopomatkaillijaa. Ennen Stari Trgia tie muuttuu louhikoksi, jonka reunat näyttävät pehmeiltä. Ylämäen vasemmassa serpentiinimutkassa käyn liian lähellä reunaa ja ajan ojaan. Fillari pysyy juuri ja juuri pystyssä. Sudittaen takaisin tielle. Majapaikkaan on ilmaantunut päivän aikana saksalaisia enskapoikia. Heitä

palvelee tummatukkainen rouva, talon emäntä, sama joka hymyili Crnomeljnin marketissa.

Sunnuntaiaamuna on Stari Trgn kirkossa messu. Pappi saarnaa tyylikkäästi, vaikken ymmärrä sanaakaan. Hän nimitäin katsoo kuulijoitaan. Paavi Johannes Paavali II:n kuva koristaa saarnastuolia. Virren aikana näppäilen kännykkään siskonpojan Eeron numeron ja annan tilanteen välittyä sellaisenaan Suomeen. Saapahan nuorimies kuunnella taivaallista musiikkia pyhäaamun kunniaksi. Suljen lähetyksen virren päätöskadenssiin. Hautausmaan reunalta tarkistan maiseman.

Vehreys Kolpan laaksossa hämmentää. Se on lähes yhtä lumoava kuin vuosi sitten, jolloin ajoin tästä läpi ja päätin tulla paremmalla ajalla uudelleen.

Kuusitoista järveä

Muutaman päivän päästä istun pitsalla Korenicassa Karlovac – Split -tien varrella Krotatiassa Plitvicen kansallispuiston eteläpuolella. Kaupasta voisi viedä Tampereen-tutuille Moropunkkia. Pitäisi löytää uni-punkka. Sen tarjoaa Marko Speharin talo Rastovacassa kylästä Plitvicen koillisreunalta. Aamulla hoksaan karvaisista koivistani pari mustaa pistettä. Punkkeja, juma! Pihdeillähän ne irtoavat. Jotain niistä luki Kroatian matkustajati edotteessa netissä. Pitikö lakanoitakin varoa? Kansallispuisto odottaa.

Kansallispuistot ovat turistien pakopullaa. Tämä on puisto kuuluu UNESCO:n maailmanperintökohteisiin, eikä

ihme. Vapaa pääsy on estetty aidalla. Puistoon on pari sisäänkäyntiä Karlovac – Split -tieltä. Pääsymaksu on 90 kunaa. Prätäkamat päällä tänne ei kannata tulla. Mukavat polut ja pitkospuut vievät järveltä ja putoukselta toiselle. Plitvicen ydin muodostuu kuudestatoista kirkasvetisestä pikkujärvestä. Niitä yhdistävät putoukset, jotka miinoitettiin Bosnian sodan aikana. Harvoin näkee kaloja uimassa noin paljon. Ihminen joutuu täällä patikoimaan. Uiminen on meikäläisiltä kielletty, ja kalojen ruokkiminen. Kokonainen päivä kuuluu puistossa kevyesti.

Speharin majatalo Rastovacassa Plitvicen reunassa.

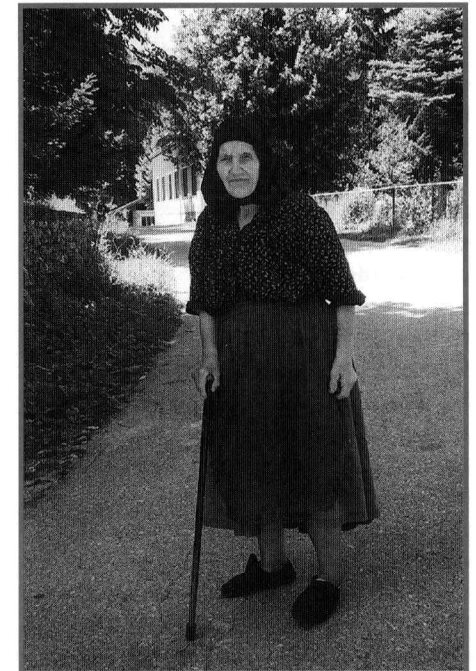
Risteysajoa Bihacissa

Tämä on mopo- eikä mikään patikkaretki. Päivästä tulee kuuma. On vain muutama kilometri Bosnian rajalle, jonka takana Bihacin kaupunki. Nimi toistui Bosnian sodan aikana radiouutisissa vähän väliä. Vähän ennen rajaa Licko Petrovo. Selon kylä yrittää nousta tuhkasta. Nämä ovat varmaan olleet joskus ihan siistejä oma-

kotitaloja. Suurin osa taloista näyttää autioilta. Seinä ja taloille tyypilliset ikkunasuojat ovat täynnä luodinreikiä. Taidan ottaa pari kuvaa noista raunioista. Mopo parkkiin. Vanha nainen köpöttelee talon takaa esiin. En kehtaakaan kuvata.

Tulli tarkistaa kaikki mahdolliset paperit, jopa vihreän kortin. Bihacin keskusta vilisee väkeä. Tarkkailtavaa riittää, mutta jos ajaa, on paras keskittyä ajoneuvoliikenteeseen eikä jalankulkijoihin. Käännyin keskustasta etelään vievälle tielle. Vasemmalle jää jokin sotilasrakennus. Stopmerkin takaa oikealta syöksyy henkilöauto. Kuski polkaisee mustat vanat asfalttiin. Mopomiehen syke pomppaa ainakin 170:een. Auto on täynnä partaukkoja, jotka viittoilevat, että mene vaan. Menkööt he edelle. Huh. Asfaltti on täällä päin Suomea tosi liukasta varsinkin maanteilla. Tie alkaa nousta jonkinlaiselle vuorelle. Keltaisia miinavaarakylttejä siellä täällä tien vieressä. Ylhäältä on mukava näkymä alas Una-joen pienelle sivujoelle, jonka rannalla näyttää olevan porukkaa uimassa.

Vastaaan tulee rauhallinen kylä, Zavalje, sen kioski-baari ja keltainen kirkko. Ajan kirkon viereen parkkiin ja varjoon. Läkähdyttää. Kirkon vieressä näyttää olevan jonkinlainen terveysasema. Kytilt kertovat jotakin siitä, kuinka se on rakennettu kansainvälisen tuen avulla. Kirkon ovet ovat lukossa. Kolme huivipäämummoa istuu pääoven lähellä puun varjossa. Heidän kanssaan ei löydy paljon yhteistä kieltä. Sen verran kuitenkin selviää, että heitä kiinnostaa mistä olen tullut. ”Suomi. Finland”, sanon. ”England, England?”, naiset katsovat minua ja välillä toisiaan. ”Ei, not, nicht, njet England. Finland. F i n l a n d”, selvennän. Alkaa loputtoman tuntuinen päivittely: ”Finland, Finland, oo, ooi, Finland.” Olisihan tässä mummojen kans-

Tyttöystävä Zavaljessa lähellä Bihacia.

sa mukava rupertella, mutta kun ymmärtäminen on vähän niin ja näin. Vaan voinhan nyt lepäillä varjossa, kun on näin kivaa seuraa.

Takaisin markan aikaan

Minä en kuulu mummo- vaan mopokerhoon. Sitä paitsi 69 on aivan liian pieni luku tässä seurassa. Jos tässä maassa aikoo mopoä röpötyttää, pitää saada maan rahaa. Kai Bihacista osuuskassa löytyy. Takaisin sinne. Bihacissa on paljon sotilaita. Älyttömän siistit uniformut heillä. Onko niin, että kun muuten menee heikosti, ainakin virallisen puolen pitää näyttää paremmalta? Joidenkin puvussa näkyy

pitkä rivi eri maiden lippuja. Olisiko täällä vielä joitain kansainvälisiä rauhanturvamiehiä? Pitää tarkistaa kotona, ellei ala löytyä kielitaitoisempia mummoja. Lämmitä ainakin riittää. Vähän harhailuksi menee pankin etsintä. Pankin yleensä ulkomailakin helposti tunnistaa. Rahalaitosten kyltit ovat jotenkin niin omanlaisiaan. Vihdoin löytyy tori. Sen länsilaidalla talon seinässä kyltti: Raiffeisenbank ja tuttu logo, jossa kummalliset mustat työkalut ristissä keltaisella pohjalla. Joka paikkaan ne ehtivät. Voisi kai Sampokin täällä operoida. Torilla on poliiseja, joten kai tähän uskaltaa mopsun jättää, aika lailla pankin eteen.

Pankkisali ei ole häävin iso, mutta se on ilmastoituna mukavan viileä. Nurkassa seisoo kaksi siisteihin uniformuihin pukeutunutta miestä. Eivät ole huomavinaan minua, vaikka takuulla arvioivat tarkkaan jokaisen sisääntulijan. Juttelevat keskenään ja antavat lyhytpiippuisten konepistooliensä roikkua rennosti vyöllä. Vasemman kassaluukun yläpuolella lukee Exchange. Tiskiltä ei tee mieli kiirehtiä pois. Virkailijatar on varmaan viettänyt peilin edessä tovin ennen töihin tuloa. Turhaan, sillä hänen lahjaksi saamansa piirteet eivät kaipaa ehostusta. Onpahan turvamiehillä vartioitavaa. Hyvinhoidetut kädet ojentavat minulle allekirjoitettavaksi lomakkeen, jossa lukee Nalogza uplatu – isplatu, stambilj, iznos, blakajnik, kursne ratslike. Ihan selvää. Punakynäinen sormi osoittaa viivaa, jonka edessä lukee potpis. Aha, nimmari siihen. Viiden kymmenen euron setelillä saan 97,79 markkaa. Ne ovat tämän valuuttaa. Viiden kymmenen vuoden kuluttua pankkivirkailijatar on ehkä huivipäinen mummo Zavaljessa ja joku suomalainen motoristi käy häntä tervehtimässä.

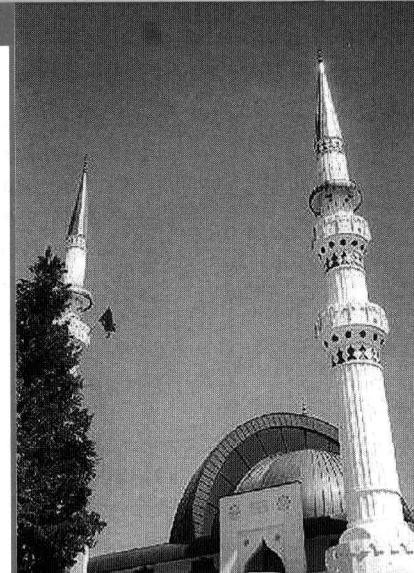
Kaurismäkeläistä

Aurinko porottaa pilvettömältä taivaalta. Liikenteessä näkyy jonkin verran autoja vanhoissa Saksan kilvissä. Kuskit eivät ole kuitenkaan saksalaisia. Tähän on tuotu paljon saksalaisille yli-ikäntyneitä Mersuja ym. Jostain syystä moniin on jäänyt myös Saksan kilvet. Kurvaan bensikselle. Mittareiden yllä on jonkinlainen katos. Mukava päästä hetkeksi varjoon. Kaikkia bensalaatuja näyttää olevan tarjolla. Täällä ei saa itsepalvelua, vaan sitä oikeaa. ”Mitä saisi olla?”, kysyy nuorimies englanniksi. Vihreä 98-pistooli uppoaa täyttökoukkuun. ”Suomesta?, mies kysyy yhtäkkiä. Hän on ehtinyt nähdä mopon rekkarin.–”Kyllä”, vastaan. ”Minä olen nähnyt kaikki Aki Kaurismäen elokuvat”, hän sanoo ja kertoo samalla miten paljon hän arvostaa Kaurismäen taidetta. Ihmettelen, miten joku täällä voi tuntea Kaurismäen leffat ja olla niistä noin kiinnostunut. En ole itsekään nähnyt niitä kaikkia. Taide taitaa yhdistää yksilöitä ja kansoja. Ehkei olekaan mikään ihme, että juuri täällä Kaurismäki on tuttu. Koko ympäristö on sodan jäljiltä jotenkin kesken, rikki tai rakenteilla. Se on kaurismäkeläistä. Silti täällä on pakko tulla toimeen. Onhan Suomessakin tultu. Suomi on oikeastaan aika äkkirikas maa. Äkkirikkaat eivät osaa käyttäytyä. He öykkäroivät. Suomessakin on köyhyyttä, ja sitä Kaurismäki osaa kuvata.

Faruk

Ei tämä ole elokuva-arvostelu, vaan moporetki. Una virtaa Bihacista pohjoiseen. Sen itärantaa kulkee leveään kanjoniin sukeltava maantie, jonka varrella on aluksi pieniä taajamia. Moskeijoiden minareet-

teja nousee siellä täällä terhaakkasti kohti taivasta. Yhtäkkiä vasemmalla ylhäällä kanjonin reunalla hohtaa valkoinen kookas moskeija. Sen katossa ja minareettien kärjissä kiiltää kupari. Sinne! Ylös johtaa mutkainen kestopäällystetie. Kolme pyöräilevää poikaa iskeytyy kylässä perään. Ilmeisesti turisteja ei ole viime aikoina näkynyt. Moskeijan viereisen talon portille ilmestyy vihaisen näköinen mies. Eikö tän-

Brekovican uusi moskeija.

Pyöräpoikia Brekovicassa.

ne saa tulla? Kieliongelman selvittyä ymmärrän, että mies pyytää siirtämään mopon pois portin edestä. Olenko väärässä paikassa? En. Hän pyytää parkkeeraamaan pihansa. Kesällä on kuulemma parempi pysäköidä varjoon. Talon on hänen omansa.

Polkupyöräpojat seuraavat tilannetta portilla. Esittäydyn vihaisen näköiselle miehelle. Hän on Faruk, ehkä viisissä kymme-

nissä, laiha ja lyhyehkö Brekovican kylän vakioasukas. Sinisen lippiksen alta pöhlää väliin mehevä kessunsavu. Faruk ei ole vihainen, päinvastoin. Hän kehottaa ensin katsomaan moskeijaa ja tulemaan sitten takaisin.

Moskeija on ulkoa upea ja selvästi uusi, mutta kiinni. Sen vierestä avautuu mahtava maisema Una-joen kovertamaan kanjoniin. Palaan Farukin luo. Hän pyytää pihapöytään istumaan. Mikäs siinä. Farukilta ei tarvitse paljon kysellä. Erikoisella saksan kielellä tulee tarinaa pyytämättäkin. Hän kehuu uutta moskeijaa ja viereistä ”Pfarrhausia”, siis varmaankin imaamin kotia, joka kohta puretaan, jotta saadaan uusi ja ehompi. Moskeijan parkkipaikka asfaltoidaan. Farukilla on iso tontti, jolla hän viljelee erilaisia hedelmiä, paitsi viiniä. Olemme samaa mieltä maisemasta. Joella on joka heinäkuussa regatta. Faruk kirjoittaa osoitteensa muistivihkooni.

Faruk mainostaa lähialueen hyviä ruokapaikkoja. Ne ovat ”super”. Naapurin

mies tulee mukaan juttelemaan. On lämmin ja Faruk hakee juomalasi ja Spritea. Kylässä voi yöpyä Farukin enon hotellissa. Sekin on "super". Mutta asiat eivät ole aina olleet Brekovicassa superhyvin. Serbijoukot tuhosivat kylän pahoin sodassa v. 1992, vain yksitoista vuotta sitten. Hautausmaa vahvistaa Farukin kertomusta. Kolmas mies, hieman erikoinen, ilmaantuu pihaan. Hän jää sivummalle. Mies on ehkä kolmenkymmenen. Faruk kertoilee sodasta, mutta en voi olla seuraamatta outoa tapausta. Hän on paikalla, muttei läsnä. Mykältä vaikuttavan miehen katse harhailee jossain, mitä minä en voi nähdä. Ehkä se on se sota.

Tie valmis on, vaan talo ei

Ei tänne ole tultu Spritea juomaan, vaan mopolla ajelemaan. Bosnian luoteiskulman maisemia katselee mielellään ainakin aurinkoisella säällä. Kun pysähtyy, jutuseuraa ei tarvitse kauan odotella. Istun Ostrozacin kylässä baariin. Vanhempi mies tulee samaan pöytään ja alkaa kovan selityksen. Sikäli kuin ymmärrän, hänelle on jäänyt jotain hampaankoloon erääseen toiseen kansanryhmään kuuluvien toimista sodan aikana. On täällä turisteihin totuttu, käytiinhän entisessä Jugoslaviassa kommunisminkin aikana. Ruokalistaa voi lukea bosniaksi, saksaksi ja englanniksi. Mixed Grill maistuu. Kahvi on joka kuppilassa erinomaista. Sitä voi hörppiä tolkkottomasti kärsimättä yhtään vatsanpuruista. Maantiet kiiltävät. Vähänkin tiukemmissa kaarteissa tuntuu, että fillari lähtee alta justinsa. Ajelen huvikseni Ostrozacista Velike Kladusaan. Tie myötäilee maastoa mukavasti. Vähän väliä esiin tulee kylä tai tiheämpää asutusta. Paljon

tiilirunkoisia omakotitaloja, jotka näyttävät jääneen kesken. Rakentamis- ja asuiskulttuuri eroaa suomalaisesta. Täällä rakennetaan sen verran kuin on varaa tai saadaan lainaa. Muutetaan valmiiseen talon osaan ja jatketaan rakentamista sitten, kun on taas varaa.

Rintamien välissä

Bosanska Krupaan johtava tie risteää vähän väliä rautatien. Täällä on kiva ajella ja välillä pysähdellä. Liikennettä ei ole haittaavasti. Bosanska Krupan keskustassa huoltoaseman ohi ja pääkatu kaartuu oikealle. Eteen ilmaantuu kirkontorni. Se on kuin seula, täynnä luodinreikiä. Pysäköin pienen kahvibaarin eteen. Ulko-pöytään istumaan. Tummahiuksinen rouva tulee nopeasti palvelemaan. Ruokaa? Juu. "Se järjestyy parissa kymmenessä minuutissa. Ja mitä saisi olla. Kelpaako kana?", hän kysyy. Tilaan puolikkaan kanan. Kadun toisella puolella n. 35-vuotias mies paistaa kanoja ulkogrillissä. Kanavainaa lentää grillistä pöytään. Tumma rouva selittää kovasti jotakin seulaksi ammutusta kirkontornista ja mäennyppylällä törötävistä raunioista, jotka muistuttavat Bomarsundia Ahvenanmaalla. Ne ovatkin toisen kirkon, katolisen, jäänteet.

Lomalainen katselee uteliaana Bosnialaisen kylän arkipäivää. Grillin vieressä myydään vaatteita. Yhdessä rekissä roikkuu sinisiä T-patoja, joissa lukee valkoisin kirjaimin Bosna i Hertsegovina. Se on täällä päin tosiaan Bosna, eikä Bosnia. Ostaisinko tuollaisen paidan?

Kananpaistaja tulee pöytään istumaan. Hän kertoo työskennelleensä Augsburgissa neljä vuotta asentajana. "Kelpaisiko tekemäni maissijuoma?", hän kysyy. No mikäs siinä. Mies noutaa jostain baarin

takahuoneesta pari täyttää la-sillista. Maissimehu on hieman epämääräisen harmaankeltaista, mutta viileää ja hyvää. Ei muistuta mitään suomalaista.

"Rintamalinja kulki sodassa tämän kaupungin halki. Serbisotilaat tulittivat kaupunkia joen luoteispuolelta 5000 kranaatilla vuorokaudessa kolmen vuoden ajan. Kadun toisella puolella sijainnut poliisiasema oli sodan päättyessä raunioina", mies kertoo. Yritän ymmärtää luku- ja aikamääriä. Käsitätkö ihan oikein? Onko se niin tarkkaa? Kaikesta näkee, että kylää on moukaroitu ja raskaasti. Sota on rähkinää, totesi historian opettaja Tuomo Koukkula joskus lukion toisella. Mitä hän mahtoi sillä tarkoittaa? "Minulla on kotitalo, perheeni talo tuolla joen toisella rannalla. Kun pääsin palaamaan sinne sodan loputtua, astuin serbisotilaiden käymälään", mies kuvailee. Mieleeni nousee kuvia Porkkalan vuokra-ajasta. "Miten olette selvinneet kaikesta", kysyn. Mies hiljenee. Pienet lihakset hänen silmiensä ympärillä nykivät.

Vanha puutarha

Kozaracin hautausmaa kylpee häikäisevässä auringonvalossa. Jossain taustalla häilyvät muutaman sadan metrin korkuiset metsäpeitteiset vuoret. Rutikuivasta maasta nousee päivänkakkaroita ja matalaa kellastunutta heinää. Tämä paikka ei voi jäädä huomaamatta. Aitaa ei ole, eikä tiellekään kuin joitain askelia. Viivasuorissa riveissä seisoo valkoisia hautapaa-

Sisällissodan uhrit pakottavat hiljentymään.

sia. Lasken pikaisesti: $13 \times 21 + 5$. Yhteensä 278 hautakiveä. Ne ovat ehkä hieman yli metrin korkuisia, 30 sentin levyisiä ja muutaman paksuisia. Yläosa muistuttaa moskeijan kupolia. Joissain lukee Šehid N.N. Heidät on haudattu siis tunnistamattomina. Joissain paasissa on 7 – 8 nimeä. Syntymävuodet vaihtelevat pääasiassa 50-luvulta 70-luvulle. Kaksi asiaa yhdistää jokaista merkkiä. Kaikki nimet ovat miesten ja se toinen on vuosiluku 1992.

Kozaracin keskustasta erkaneet tie Vrbaskan suuntaan. Kokeilen sitä. Täällä on mukavan rauhallista, vaikkei ihan niin hiljaista kuin murhattujen muslimien kalmistossa, jossa vain lämmin tuuli henkii hiljaa. Nyt on pakko pitää visiiriä auki. Silti otsalta valahtaa välillä silmiin suolaista nestettä, joka kirveltää. Pitäisi löytää Stara Basta, siis yöpymispaikka ja ravintola, jota Bosanska Krupan mies kehui. Siinä se on: kivistä muurattu kaariportti ja mahtava piha, jossa monta kymmentä

tyhkeää penkki- ja pöytäyhdistelmää. Tarjoilija tuo ruokalistan reippaasti.

Täällä tehdään remppaa ja laajennusta. Kolme rakennusmiestä istuu viereiseen pöytään. Kyselen vähän teiden kunnosta, millä suunnilla kannattaa ajella ja missä ei. Monta sormeaa liukuu kartalla: "Ei tuonne. Huono tie. Ei asfalttia. Tuossa on pitkä tietyömaa. Ei voi aja tuollaisella prätkällä. Tuossa on pelkkää luonnonpuistoa, ei mitään nähtävyyksiä." Neuvoja riittää. Ne tulevat saksaksi. "Kohta tänne tulee paljon norjalaisia, ruotsalaisia ja saksalaisia turisteja. Täällä on heille niin kaikki niin halpaa", miehet kertovat. Ei Suomessa taida saada yhtä perusteellista matkaopastusta saksaksi satunnaisessa kirkonkylässä. Täällä tuntuu saavan. Tai ehkä suomalaisetkin osaavat, arastelevat vain suotta. Turismi siis opettaa, mutta varmaan monet ovat myös täältä käyneet Saksassa töissä. "Mitä tarkoittaa muuten Stara Basta?", kysyn. Samassa kieli vaihtuu minulle käsittämättömäksi ja miehet pätkäilevät tovin. Tämä on kuin Yleisradion muinaisesta Viisasten kerhosta. Minä Kauko Saarentauksena. Tuleekohan vastaus kirjallisesti vai suullisesti? Lopulta yksi miehistä vastaa: "Se tarkoittaa suurin piirtein vanhaa puutarhaa." Jos sain vaiheessa porukka nousee takaisin tellingeille. Tänne voisi jäädä ennen kuin saksalaiset, norjalaiset ja ruotsalaiset tulevat.

Monipalvelupiste

Ei tänne ole tultu tietokilpailuja pitämään, vaan mopolla pörräämään. Pitää saada nähdä muitakin kyliä. Mitä niistä erityisesti jää mieleen? Prijedorin tutkakujat. Mutta poliisi ei tunnu välittävän ulkomalaisesta. Bosanski Novin joutilaisuus. Ban-

ja Lukaa ei voita mikään. Se on samalla kertaa autio ja täysi. Kuumudessa rullautunutta asfalttia. Kiinnostus turistiin. Joenranta-uimala kaupungin keskustassa. Eri-laisuuden tunne. Utelaisuus, oma ja muiden. Tienvarsikauppiat. Kyrilliset aakoset. Tänne on pakko tulla uudestaan. Minunhan piti mennä Montenegroon, mutta juutuvin Krajinaan.

Joskus jää kämpän haku vähän turhan myöhään, kun tekee mieli vain pörrätä, pörrätä ja katsella. Harvemmin olen ollut rajallakaan näin myöhään. Tullissa seisoo kilometrin mittainen autojono. Ehkä Okucanista löytyy majatalo. "Tämä on vain baari, meillä ei ole vuoteita", sanotaan. Illan hämärässä kylä näyttää aave-maisiksi raunioiksi tuliteltulta. Joka toinen ehjä talo on tyhjä. Serbit saivat täältä ja koko seudulta kovan lähdön 1995. Minulle riittää, että pääsen takaisin motarille. Zagrebin suuntaan. Kaukana edessä salamoit. Seuraava liittymä on Novskaan. Täällä lähän on tietulli. Puomin edessä tönöttää pari rahastuskoppia, joista yhdessä palavat valot. Joku ajaa melkein takanakkiin kiinni. Ja mitä maksaa? Ei sillä niin väliä tähän aikaan. Tuuppaan luukusta miehen kouraan jonkun setelin. "Sattuisikohan Novskassa olemaan minkäänlaista majoitusta?", kysyn. Vaikea uskoa, mutta tämä vaikuttaa monipalvelupisteeltä. "Kyllä on. Seuraa perässäsi tulevaa autoa. Sen kuljettaja opastaa hotelliin", kuuluu vastaus kopista. Vaihtorahat taskuun. Kiitän kovasti, vilkaisen taustapeiliin ja huitaisen muutaman metrin eteenpäin. Peileistä näen, että koppimies selittää jotakin takana tulevan henkilöauton kuskille ja osoittaa kädellä minuun päin. On niin pimeää, ettei tankkilaukussa olevan kartan olemassaoloa voi näköhavainnoin todistaa.

Seuraa takana tulevaa

Tietullin taakse tullut auto ajaa vasemmalle viereen. Se on joku parhaat päivänsä nähnyt Samara tai sinne päin. Partasuinen lyhyehkö kuski näyttää olevan yksin. Hän vinkkaa oikealla kädellään seuraamaan. Lähdetään. Seuraan oppaan perävaloja. Toivottavasti tyyppi käsittää, etten näillä poluilla voi ajaa ihan perälau-dassa kiinni. Vähän vaikea on tarkkailla ympäristöä. Pian ylitetään suurempi maantie. Novskan valoja ilmeisesti vasemalla edessä. Eikö äskeisen tien pitänyt viedä juuri Novskaan? Nythän mennään ihan väärään suuntaan, vai miten tämä nyt on? Tie kapenee. Järkyttäviä kuoppia. Joku talorötelö vilahtaa oikealla, varmaan asumaton. Ei, kyllä nyt mennään vikasuuntaan. Ei ristinsielua missään. Mihin partasuu oikein vedättää? Vaikuttaa hylätyltä teollisuusalueelta. Voi tikkerperi... kiskaisenko jollekin sivutielle ja pimennän pyörän hätäisesti? Eihän näissä nykymopissa ole edes valokatkaisijaa. Eikä tässä ehdi nähdä sivuteitä. Jos hidastan, partasuuikin hidastaa. Puita vilahdelee ohi, raunioita. Onko tämä jotain metsää? Ei voi oikein hiljentääkään. Katuvaloja oli viimeksi tietullissa. Kai minut jostain löydetään. Perikunta jakaa henkivakuutuksen. Oppaan auto poukkoilee edessä. Oliko niillä joku sopimus? Ei Novskaan pitänyt olla kuin muutama kilsa ja ihan hyvää tietä.

Oikealla vilahdelee jokin tumma töyräs. Pato? Rautatiepenger? Pimeää. Partasuu heittää vilkun vasemmalle. Risteys. Ei ketään missään. Paras kai kuitenkin seurata. Katulamppu. Lisää katulamppuja. Pie-ni pätkä nupulakiveä. Onneksi ei sada. Taas vilkku vasemmalle. Perässä. Jonki-

lainen kylänraitti. Omakotitaloja kummallakin puolella. Joka toinen on pommitettu tuusan nuuskaksi. Kirkkaat keltaiset valot parinsadan metrin päässä oikealla. Se on baari. Oho! Sen edessä on pari vihreää Ninjaa, muita fillareita ja heput terassilla. Ajetaan vauhdilla ohi. Nyt alkaa tuntua kaupungin keskustalta. Partasuu vilkuttaa oikealle ja kuroo parikerroksisen rakennuksen eteen jalkakäytävälle. Paludina, Mini Hotel i Prenociste, lukee talon seinässä. Partaleuka hyppää autostaan: "Odota hetki. Käyn sisällä. Kollegani järjestää majoituksen." Mies pujah-taa taloon. Hetken kuluttua hän palaa, toivottaa hyvää yöstä ja häipyä autolla Novskan yöhön. Edessäni seisoo Saija Varjuk-sen näköinen nuori nainen, joka toivottaa tervetulleeksi Paludinaan. Hän johdattaa minut sisään talon apulaisjohtajan luo. Kohta minut esitellään pääjohtajalle. Hän on asemastaan tietoisesti tuntuinen, ruoka-aikaan pöydässä usein istunut mies, jonka ranteissa kiiltävät paksut kultaketjut. Prätkä piilotetaan hän autotalliinsa tuoreehkon Audin taa. Paludina tarjoaa Oztjusko-olutta ja mainion iltapalan.

Jastrebarsko

Ei tänne ole tultu hotelleihin tylsistymään, vaan pärrällä pörräämään. Neljä päivää Novskan jälkeen istun Jastrebarskossa pääkadun viereisen kerrostalon takapihan baarissa. Se sijaitsee vähän oudosti. Silti asiakkaita riittää. Café Bar Cash, B. Kazic 8, Jastrebarsko, on osoite, joka lukee sokeripussissa. Mopon saa parkkiin terassin viereen. Näillä on tätä erinomaista kahvia, jonka nätti tyttö kantaa pöytään. Pöydällä on 21 postikorttia, jotka löysin Zagrebista. Yleensä kaihdan niin suuria kyliä. Tällaiset Jastrebarskot sopi-

vat minulle. Ei liikaa liikennettä. Ystävällisiä ihmisiä, niin kuin Dugo Selossa, Novskassa, Kumrovecissa, Zavaljessa ja pikkukylissä aina. Pieni paikka, pienemmät riskit, ehkä. No, kortit on pakko kirjoittaa. Ne on kiva päivätä Jastrebarskossa, kylässä jota ei varmaan kukaan tuttu tiedä. Hrvatskan maan neljän kunan postareissa on viiksekkään ukon kuva: Emilij Lazowski 1868 – 1949. En tunne miestä, enkä tunne tätä paikkaa. Historiansa tälläin on, kuten kaikilla paikoilla.

Pallo hehkuu taivaalla. Postimerkin voi kostuttaa sipaisemalla sitä ohimoon. Hikistä hommaa tämä paikallaan olo, vaan eipä pyörän päällä ole näillä keleillä tämän viileämpää. Lomaa on vielä puolitoista viikkoa jäljellä. Kartan mukaan Jastrebarskosta näyttääkin lähtevän mielenkiin-

toisen tuntuinen tie Samoborin suuntaan...

Jälkiviisautta

Joskus talvella Suomessa silmiini osuu lehtijuttu Jastrebarskon viinietistä ja Titon syntymäkodista. Ihan hieno tiehän se oli Jastrebarskosta Samoboriin. Tai ei ehkä tie, vaan sen maisemat. En vain huomannut missään opasteita Titon mökkiin. Historia ei aina hypi suoraan turistin silmille. Vähän harmittaa. Eniten ottaa päähän kuitenkin se, etten ostanut sitä sini-valkoista Bosna i Hertsegovina -paitaa Bosanska Krupan torilta.

(Juttu perustuu matkapäiväkirjaan kesäl-
tä 2003)

69 SHOP HINNASTO

POOLOPAITA	24,00 €
COLLEGE	20,00 €
T-PAITA	12,00 €
BUFFIT	13,00 €
TALVIBUFFI	19,90 €
RUKAKUKSA	16,00 €
SNAPSIKUKSA	9,00 €
LIPPIS	10,00 €
MOTORISTIKANSIO	5,50 €
KANGASMERKKI	3,50 €
LINSSITARRA	2,00 €
ISO TARRA	1,00 €
PIENI TARRA	0,50 €
POSTIKORTTI	1,00 €
PYÖRÄMERKKI	18,50 €
PERUSLAATTA	8,50 €
KONTIOSTARA -LAATTA	13,00 €
VUOSILAATAT	2,50 €
AVAINNAUHA	6,00 €
RINTANEULA	6,00 €
SOLMIONEULA	9,00 €
EUROLASKIN	6,50 €
SUOMEN KARTTA	10,00 €
MOOTTORIPYÖRÄT CLASSIC	25,00 €
ROADRACE	20,00 €
SUPERBIKE	20,00 €
CUSTOM	15,00 €
MOTOCROSS	15,00 €
SPRAY ÖLJYT	5,00 €

Soita ja tilaa!

**69 SHOP, Arja Siukonen
Siivikkalankatu 11, 33400 TAMPERE**

Puh. 0400 963 434

email: shop@mp69.fi

**Marraskuun
Motoristin
aineistopäivä 18.10.**